॥ ଓ୩ମ୍ ॥

चौधरी मित्रसेन आर्य की पुण्य स्मृति में......

(दैनिक अर्चना विधि)

ସଂପାଦକ

ରଣଜିତାର୍ଯ୍ୟ "ବିବିସୁ"

ପ୍ରକାଶକ

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ସଂସ୍ଥାନ

ଗୁରୁକୁଳ ଆଶ୍ରମ ଆମସେନା, ଖରିୟାର୍ ରୋଡ଼

ନୂଆପଡ଼ା (ଓଡ଼ିଶା) ୭୬୬୧୦୯

ମ- ସଂସ୍କରଣ ମୂଲ୍ୟ- ଟ. ୧୦ ଙ୍କା ମ

ଭୂମିକା

ଦୈନିକ ସନ୍ଧ୍ୟୋପାସନା ତଥା ଯଜ୍ଞାଦି କରିବା ହେଉଛି ମାନବ ମାତ୍ରଙ୍କେ ସମସ୍ତଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଏଣୁ ଯିଏ ଜୀବନର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ କାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ଧ୍ୟୋପାସନା କରେ ନାହିଁ, ସେ ଶୁଦ୍ରତୁଲ୍ୟ ଅଟେ । ମନୁସ୍ମୃତିରେ ମନୁ ମହାରାଜ କହନ୍ତି-

ନ ତିଷ୍ଠତି ତୁ ଯଃ ପୂର୍ବା ନୋପାସ୍ତେ ଯଶ୍ଚ ପଶ୍ଚିମାମ୍ ।
ସ ଶୁଦ୍ରବତ୍ ବହିଷ୍କାର୍ଯ୍ୟ ସର୍ବସ୍ମାତ୍ ଦ୍ୱିଜ କର୍ମଣଃ ॥

ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁଲୋକ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ନିୟମିତ ସନ୍ଧ୍ୟୋପାସନା କରେ ନାହିଁ ତାକୁ ଶୁଦ୍ର ପରି ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ କର୍ମରୁ ବହିଷ୍କାର କରିଦେବା ଉଚିତ ।

ଯେଉଁ ମାନବ ବ୍ରହ୍ମଯଜ୍ଞ କରେ ନାହିଁ ସେ କୃତଘ୍ନ ଓ ନିମ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରାଣୀ । ଆତ୍ମିକବଳ ଉଦ୍‌ଭବ ହେଲେ ଜୀବନ ଉଦ୍ୟାନରେ ସ୍ୱତଃ ସୁରଭୀଣି ସୁଷମା ବିକଶିତ ହୁଏ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମନ, ପ୍ରାଣ, ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସଭାର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ସୁଗନ୍ଧିତ ହୋଇ ପୁଲକିତ ହୁଏ, ତେବେ ଅନନ୍ତ ଆଲୋକ ଆନନ୍ଦ ଅମୃତର ସୁମଧୁର ଓ ଗମ୍ଭୀର ନାଦଯୁକ୍ତ ନିର୍ଝର ନିର୍ଝରିତ ହୁଏ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା, ଯଜ୍ଞ ଏବଂ ଈଶ୍ୱରୋପାସନା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାନବ ଯେପରି ଶିକ୍ଷା କରି ପାରିବେ । ବିଶେଷତଃ ଆମ ଓଡ଼ିଶାର ଭାଇ ଭଉଣୀମାନେ ଯେପରି ନିଜ ଭାଷାରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଓ ଯଜ୍ଞର ମନ୍ତ୍ରକୁ ପଢ଼ି ସନ୍ଧ୍ୟୋପାସନା ଯଜ୍ଞାଦି କରିପାରିବେ, ସେହି ମହତ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ପାଥେୟକରି ଏହି ଲଘୁ ପୁସ୍ତିକାଟି ପାଠକ ପାଠିକାଙ୍କ ସେବାରେ ସମର୍ପିତ କଲି ॥ ଇତ୍ୟୋମ୍ ॥

ବ୍ର. ବିକାଶ କୁମାର ଆର୍ଯ୍ୟ

ଓ୩ମ୍

ସୁଖମୟ ଜୀବନ ନିମିତ୍ତ ଆଦର୍ଶ ଦିନଚର୍ଯ୍ୟା

ଜୀବନର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସମୟ **(Time)** । ସମୟ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଜୀବନ (ଆୟୁର) ଗଣନା ହୋଇଥାଏ । ଏକ-ଏକ କ୍ଷଣ ମିଶି ଏକ ଘଣ୍ଟା ହୁଏ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟାରୁ ଦିନ, ଦିନରୁ ମାସ ଏବଂ ମାସରୁ ବର୍ଷ । ଗୋଟିଏ ମିନିଟ୍‌ର ମହତ୍ତ୍ୱ ତାକୁ ପଚ୍ଚାରନ୍ତୁ ଯାହାର ରେଳଗାଡ଼ି ଗୋଟେ ମିନିଟ୍ ପୂର୍ବରୁ ଛାଡ଼ି ଦେଲାଣି । ଏକ ମିନିଟ୍‌ର ମହତ୍ତ୍ୱ ସେ ପୁତ୍ରକୁ ପଚ୍ଚାରନ୍ତୁ ଯାହାର ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ତାର ପିତା ସ୍ୱର୍ଗତ ହେଲେଣି । ଜୀବନର ଗୋଟିଏ-ଗୋଟିଏ କ୍ଷଣ ଅମୂଲ୍ୟ ଅଟେ । ବ୍ୟତୀତ ହୋଇଥିବା ସମୟ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ବିନିମୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ କରି ହେବ ନାହିଁ ।

ଆୟୁଷଃ କ୍ଷଣ ଏକୋଽପି ନ ଲଭ୍ୟଃ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକୋଟିଭିଃ ।
ସ ଚେନ୍ନିରର୍ଥକଂ ନୀତଃ କାନୁ ହାନିସ୍ତତୋଽଧିକା ॥

ଅର୍ଥାତ୍ ଆୟୁର ଗୋଟିଏ କ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ କୋଟି-କୋଟି ସୁବର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଦ୍ୱାରା ଲାଭ କରାଯାଇପାରେ ନାହିଁ । ଏଣୁ ବୃଥା କାଳଯାପନ ଯଦି କରାଯାଏ ତାହେଲେ ତା ଠାରୁ ଅଧିକ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ହାନି ନାହିଁ ।

ଆମର ତତ୍ତ୍ୱଦର୍ଶୀ ଋଷିମୁନିଗଣ ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନର ଚ୍ଚାରୋଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିଛନ୍ତି ତାହା ହେଉଛି- ଧର୍ମ, ଅର୍ଥ, କାମ ଓ ମୋକ୍ଷ । ଏହା ପୁରୁଷାର୍ଥ ଚତୁଷ୍ଟୟ ନାମରେ ମଧ୍ୟ ନାମିତ । ଉଚିତ୍ ସମୟର (ରୂପରେଖ) ପ୍ରବନ୍ଧନ ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଦିନଚର୍ଯ୍ୟା ବିନା ଉପରୋକ୍ତ ଚ୍ଚାରୋଟି ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ହାସଲ୍ କରିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ମହର୍ଷି ମନୁ କହନ୍ତି :-

ବ୍ରାହ୍ମେ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ବୁଧ୍ୟେତ ଧର୍ମାର୍ଥୌ ଚାନୁଚିନ୍ତୟେତ୍ ।
କାୟକ୍ଲେଶାଂଶ୍ଚ ତନ୍ମୂଲାନ୍ ବେଦତତ୍ତ୍ୱାର୍ଥମେବ ଚ ॥

ଅର୍ଥାତ୍ ସୁସ୍ଥ ମନୁଷ୍ୟ ସୂର୍ଯୋଦୟର ଦି ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ଅର୍ଥାତ୍ ବ୍ରାହ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶଯ୍ୟାତ୍ୟାଗକରି ସତ୍ୟାଚରଣ ଆଦି ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ସମୃଦ୍ଧି ବିଷୟରେ ବିଚ୍ଚାର କରିବା ଉଚିତ୍ । ଶରୀରରେ ଯଦି କୌଣସି ରୋଗ ଥାଏ ତେବେ ତାର କାରଣକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ରୋଗକୁ ଦୂର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ବେଦର ତତ୍ତ୍ୱାର୍ଥ-ଅର୍ଥାତ୍ ଜ୍ଞାନ-ବିଜ୍ଞାନର ନିଗୂଢ଼ ରହସ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଚିନ୍ତନ-ମନନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଆର୍ଯ୍ୟସମାଜର ସଂସ୍ଥାପକ ମହର୍ଷି ଦୟାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ ସ୍ୱବିରଚିତ ସଂସ୍କାରବିଧିର ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ପ୍ରକରଣରେ ଦିନଚର୍ଯ୍ୟା ବିଷୟରେ ଲେଖିଛନ୍ତି :- ସବୁବେଳେ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ୧୦ ଘଣ୍ଟା ରାତିରେ ଶୟନ ଏବଂ ରାତ୍ରିର ଶେଷ ପ୍ରହର ବା ଘ ୪ ଟିକା ସମୟରେ ଶଯ୍ୟାତ୍ୟାଗ କରି ପ୍ରଥମେ ହୃଦୟରେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଚିନ୍ତନ କରି ଧର୍ମ ଏବଂ ଅର୍ଥର ବିଚ୍ଚାର କରିବେ ଏବଂ ଧର୍ମ ଓ ଅର୍ଥର ଅନୁଷ୍ଠାନ ବା ଉଦ୍ୟୋଗ କରିବାବେ ଯଦି କୌଣସି କଷ୍ଟହେବ ତଥାପି ପୁରୁଷାର୍ଥକୁ କଦାପି ତ୍ୟାଗ କରିବେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସବୁବେଳେ ଶରୀର ଓ ଆତ୍ମରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଯୁକ୍ତାହାର, ବିହାର, ଔଷଧ ସେବନ ସୁପଥ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ଦ୍ୱାରା ନିରନ୍ତର ଉଦ୍ୟୋଗ କରି ସ୍ତୁତି, ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ଉପାସନା କରିବେ, କାରଣ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର କୃପା ଓ ସହାୟତାରେ ମହା କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସୁଗମତାରେ ସିଦ୍ଧ ହୁଏ ।

ଏଥିପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରି ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଉପାସନା କରିବେ :-

ପ୍ରାତଃ ଜାଗରଣ ମନ୍ତ୍ରାଃ

ଓ୩ମ୍ ପ୍ରାତରଗ୍ନିଂପ୍ରାତରିନ୍ଦ୍ରଂ ହବାମହେ ପ୍ରାତର୍ମିତ୍ରାବରୁଣାପ୍ରାତରଶ୍ୱିନା ପ୍ରାତର୍ଭଗଂ ପୂଷଣଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତିଂ ପ୍ରାତଃସୋମମୁତରୁଦ୍ରଂ ହୁବେମ ॥୧॥

ଓ୩ମ୍ ପ୍ରାତର୍ଜିତଂ ଭଗମୁଗ୍ରଂ ହୁବେମ ବୟଂ ପୁତ୍ରମଦିତେର୍ୟୋ ବିଧର୍ତା। ଆଧ୍ରଶ୍ଚିଦ୍ୟଂ ମନ୍ୟମାନସ୍ତୁରଶ୍ଚିଦ୍ରାଜା ଚିଦ୍ୟଂ ଭଗଂ ଭକ୍ଷୀତ୍ୟାହ ॥୨॥

ଓ୩ମ୍ ଭଗ ପ୍ରଣେତର୍ଭଗ ସତ୍ୟରାଧୋ ଭଗେମାଂ ଧିୟମୁଦବା ଦଦନ୍ନଃ । ଭଗ ପ୍ରନୋଜନୟ ଗୋଭିରଶ୍ୱୈର୍ଭଗ ପ୍ରନୃଭିର୍ନୃବନ୍ତଃ ସ୍ୟାମ ॥୩॥

ଓ୩ମ୍ ଉତେଦାନୀଂ ଭଗବନ୍ତଃ ସ୍ୟାମୋତ ପ୍ରପିତ୍ୱଃଉତମଧ୍ୟେଃଅହ୍ନାମ୍ । ଉତୋଦିତା ମଘବନ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବୟଂ ଦେବାନାଂ ସୁମତୌ ସ୍ୟାମ ॥୪॥

ଓ୩ମ୍ ଭଗ ଏବ ଭଗବାଁ ଅସ୍ତୁ ଦେବାସ୍ତେନ ବୟଂ ଭଗବନ୍ତଃ ସ୍ୟାମ ।ତଂ ତ୍ୱା ଭଗସର୍ବ ଇଜ୍ଜୋହବୀତି ସନୋଭଗ ପୁରଏତା ଭବେହ ॥୫॥

ପ୍ରାର୍ଥନା (ପ୍ରାତଃ କାମନା)

ପ୍ରଭାତୁ ଉଠିଣ ପ୍ରଭୁ କରୁଛି ଜଣାଣ ।
ଦିଅ ମୋତେ ଶୁଭ ବୁଦ୍ଧି ଦିଅ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ ॥୧॥
କାହାରି ଅନିଷ୍ଟ ଚିନ୍ତା ନ କରିବି ମନେ ।
କାହାରି ନିନ୍ଦା ଯେ ଶନେ ନ କରିବି କ୍ଷଣେ ॥୨॥
ତୁଣ୍ଡ ମୋର କହୁ ଆଜି ସଦା ସତ୍ୟବାଣୀ ।
କର୍ଣ୍ଣ ମୋର ଶୁଣୁ ସଦା ସତ୍ୟର କାହାଣୀ ॥୩॥

ସତ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ଯାଉ ଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ପରାଣ ।
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦରେ ମୋର ରହୁ ମୋର ମନ ॥୪॥
ଟୁଟିଯାଉ ଭୟଭ୍ରାନ୍ତି ଦୃଢ଼ ହେଉ ଚିତ୍ତ ।
କର୍ଣ୍ଣେ ବାଜି ଉଠୁ ସଦା ମଂଗଳ ସଂଗୀତ ॥୫॥
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଶରଣ ମାନି ହୃଦେ ଦମ୍ଭଧରି ।
କର୍ମପଥେ ଗୃଲିଯାଏ ସଦା ବୀର ପରି ॥୬॥
ଶକ୍ତି ଦିଅ ଶକ୍ତିମୟ କର ଚରଣରେ ।
ତୁମ୍ଭ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧି ଯାଏ ମହା ହରଷରେ ॥୭॥
ନିଜ ଦୁଃଖେ ନୟନୁ ମୋ ନ ଗଳୁ ଲୋତକ ।
ଦେଶ ପାଇଁ କାନ୍ଦି ହେଉ ଜୀବନ ସାର୍ଥକ ॥୮॥
ବିଫଳେ ନ ଯାଉ ଆଜି ଦିନଟି ମୋହର ।
ତବ ଶ୍ରୀ ଚରଣେ ବିଭୁ ଏହି ଭିକ୍ଷା ମୋର ॥୯॥

ଗାୟତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ର

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ । ତତ୍ସବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହି ।
ଧିୟୋ ୟୋ ନଃ ପ୍ରଚୋଦୟାତ୍ । (ଯଜୁଃ. ୩୬.୩)

ହେ ସର୍ବରକ୍ଷକ ପରମାତ୍ମନ୍ ! ଆପଣ ଏହି ଚରାଚର ଜଗତକୁ ରଚନା କରି ନିୟମାଧୀନ ରଖିଅଛନ୍ତି । ଆପଣ ଏକ ମାତ୍ର ହିଁ ଆମର ଉପାସ୍ୟ ଦେବତା ଅଟନ୍ତି । ଆମ୍ଭେମାନେ ଭକ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୃଦୟରେ ଆପଣଙ୍କର ପାପନାଶକ ତେଜ ଶକ୍ତିକୁ ବୁଦ୍ଧି ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରୁଅଛୁ । ଆପଣ କୃପାକରି ଆମର ବୁଦ୍ଧିକୁ ଶୁଦ୍ଧକରି

ଅସତ୍ ମାର୍ଗରୁ ନିବୃତ୍ତ କରି ସତ୍‌ମାର୍ଗରେ ପ୍ରେରିତ କରାନ୍ତୁ, ଏହାହିଁ ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଆଚମନ ମନ୍ତ୍ରଃ

ନିମ୍ନ ମନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଡାହାଣ ହାତ ଚକିରେ ତିନି ଥର ଜଳ ନେଇ କ୍ରମଶଃ ଆଚମନ କରିବେ ।

ଓ୩ମ୍ ଶନ୍ନୋ ଦେବୀରଭିଷ୍ଟୟଃ ଆପୋ ଭବନ୍ତୁ ପୀତୟେ ।
ଶଂଯୋରଭିସ୍ରବନ୍ତୁ ନଃ । ଯଜୁଃ.୩୬.୧୨ ।

ହେ ସର୍ବ ପ୍ରକାଶକ, ସର୍ବାନନ୍ଦପ୍ରଦ, ସର୍ବବ୍ୟାପକ ଈଶ୍ୱର ! ମନୋବାଞ୍ଛିତ ସୁଖ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ ଭୋଗ ଦ୍ୱାରା ତୃପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଆମପାଇଁ କଲ୍ୟାଣକାରୀ ହୁଅନ୍ତି । ହେ ପ୍ରଭୋ ! ଆମ ଉପରେ ସବୁ ଦିଗରୁ, ସର୍ବଥା ସୁଖ ବୃଷ୍ଟି କରନ୍ତୁ ।

ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସ୍ପର୍ଶ ମନ୍ତ୍ରାଃ

(ବାମ ହାତଚକିରେ ସାମାନ୍ୟ ଜଳ ରଖି ଡାହାଣ ହାତର ମଧ୍ୟମା ଓ ଅନାମିକା ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ଜଳ ସ୍ପର୍ଶ କରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରି ପ୍ରଥମେ ଦକ୍ଷିଣ ଓ ତା ପରେ ବାମ ଅଙ୍ଗ ସ୍ପର୍ଶ କରିବେ) ।

ଓ୩ମ୍ ବାକ୍ ବାକ୍ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ମୁଖରେ)
ଓ୩ମ୍ ପ୍ରାଣଃ ପ୍ରାଣଃ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ନାସିକାରେ)
ଓ୩ମ୍ ଚକ୍ଷୁଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ଆଖିରେ)
ଓ୩ମ୍ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ଶ୍ରୋତ୍ରମ୍ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା କାନରେ)
ଓ୩ମ୍ ନାଭିଃ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ନାଭିରେ)

ଓ୩ମ୍ ହୃଦୟମ୍ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ହୃଦୟରେ)
ଓ୩ମ୍ କଣ୍ଠଃ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା କଣ୍ଠରେ)
ଓ୩ମ୍ ଶିରଃ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ମସ୍ତକରେ)
ଓ୩ମ୍ ବାହୁଭ୍ୟାଂ ଯଶୋବଲମ୍ ।(ଏହା ଦ୍ୱାରା ଉଭୟ ବାହୁରେ)
ଓ୩ମ୍ କରତଲକରପୃଷ୍ଠେ । (ଏହା ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ଦୁଇହାତ ପାପୁଲିର ତଳ ଓ ଉପର ଭାଗକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିବେ)

ହେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମିନ୍ ! ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛି କି ମୁଁ ଜ୍ଞାତସାରରେ ମୋର ଜ୍ଞାନ ତଥା କର୍ମ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥାତ୍ ବାକ୍, ପ୍ରାଣ, ନେତ୍ର, କର୍ଣ୍ଣ, ହୃଦୟ, କଣ୍ଠ, ଶିର, ବାହୁ, କରତଳ ଓ କରପୃଷ୍ଠ ଦ୍ୱାରା କଦାପି ପାପକାମ କରିବି ନାହିଁ ଏହିପରି ଦୟାକରନ୍ତୁ ।

ମାର୍ଜନ ମନ୍ତ୍ରାଃ

(ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ରୋଚ୍ଚାରଣ କରି ଡାହାଣ ହାତର ମଧ୍ୟମା ଓ ଅନାମିକା ଆଙ୍ଗୁଳିଦ୍ୱୟରେ ଲଲ୍ଲିଖିତ ଅଙ୍ଗ ଉପରେ ଜଳସିଞ୍ଚନ କରିବେ) ।

ଓ୩ମ୍ ଭୂଃ ପୁନାତୁ ଶିରସି । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ମସ୍ତକରେ)
ଓ୩ମ୍ ଭୁବଃ ପୁନାତୁ ନେତ୍ରୟୋଃ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ଚକ୍ଷୁଦ୍ୱୟରେ)
ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱଃ ପୁନାତୁ କଣ୍ଠେ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା କଣ୍ଠରେ)
ଓ୩ମ୍ ମହଃ ପୁନାତୁ ହୃଦୟେ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ହୃଦୟରେ)
ଓ୩ମ୍ ଜନଃ ପୁନାତୁ ନାଭ୍ୟାମ୍ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ନାଭିରେ)
ଓ୩ମ୍ ତପଃ ପୁନାତୁ ପାଦୟୋଃ । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ପାଦଦ୍ୱୟରେ)
ଓ୩ମ୍ ସତ୍ୟଂ ପୁନାତୁ ପୁନଃ ଶିରସି । (ଏହା ଦ୍ୱାରା ପୁଣି ମସ୍ତକରେ)

ଓ୩ମ୍ ଖଂ ବ୍ରହ୍ମ ପୁନାତୁ ସର୍ବତ୍ର ॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶରୀରରେ)

ହେ ଦୟାନିଧେ ! ଆପଣ ମୋର ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଅର୍ଥାତ୍ ଶିର, ନେତ୍ର, କଣ୍ଠ, ହୃଦୟ, ନାଭି, ପାଦ ଆଦିକୁ ପବିତ୍ର କରି ବଳବାନ୍ ଓ ଯଶସ୍ୱୀ କରନ୍ତୁ ।

ପ୍ରାଣାୟାମ ମନ୍ତ୍ରାଃ

ଓ୩ମ୍ ଭୂଃ । ଓ୩ମ୍ ଭୁବଃ । ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱଃ । ଓ୩ମ୍ ମହଃ । ଓ୩ମ୍ ଜନଃ । ଓ୩ମ୍ ତପଃ । ଓ୩ମ୍ ସତ୍ୟମ୍ । ତୈତ୍ତି.୧୦-୨୭ ॥

ହେ ପରମପିତା ପରମାତ୍ମନ୍ ! ଆପଣ ପ୍ରାଣଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରିୟ, ଦୁଃଖନାଶକ, ସୁଖସ୍ୱରୂପ, ସର୍ବବ୍ୟାପକ, ସର୍ବୋତ୍ପାଦକ, ସର୍ବଜ୍ଞ ଓ ଅବିନାଶୀ ପ୍ରଭୁ ଅଟନ୍ତି ।

ଅଘମର୍ଷଣ ମନ୍ତ୍ରାଃ

ଓ୩ମ୍ ଋତଂ ଚ ସତ୍ୟଞ୍ଚାଭୀଦ୍ଧାତ୍ତପସୋଽଧ୍ୟଜାୟତ । ତତୋ ରାତ୍ର୍ୟଜାୟତ ତତଃ ସମୁଦ୍ରୋ ଅର୍ଣ୍ଣବଃ ॥ ୧ ॥

ଓ୩ମ୍ ସମୁଦ୍ରାଦର୍ଣ୍ଣବାଦଧି ସମ୍ବତ୍ସରୋ ଅଜାୟତ । ଅହୋରାତ୍ରାଣି ବିଦଧତ୍ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ମିଷତୋ ବଶୀ ॥ ୨ ॥

ଓ୩ମ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟାଚନ୍ଦ୍ରମସୌ ଧାତା ଯଥାପୂର୍ବମକଳ୍ପୟତ୍ । ଦିବଂ ଚ ପୃଥିବୀଂ ଚାନ୍ତରିକ୍ଷମଥୋ ସ୍ୱଃ ॥ ୩ ॥ (ଋକ୍.୧୦.୧୯୦.୧-୩)

ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଅନନ୍ତ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ବେଦବିଦ୍ୟା ଓ ପ୍ରକୃତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମମାନ ସୃଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି । ସେହି ସାମର୍ଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଳୟ ଓ ତତ୍ପରେ ଜଳ ସମୁଦ୍ର ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଅଛି ॥୧॥

ସମଗ୍ର ଜଗତକୁ ନିଜ ଅଧୀନରେ ରଖିଥିବା ପରମେଶ୍ୱର ନିଜକୁ ସହଜ ସ୍ୱଭାବ ଦ୍ୱାରା ସମୁଦ୍ର ସର୍ଜନାପରେ ଦିବସ, ରାତ୍ରି, ବର୍ଷ, ମାସ ଆଦି କାଳ ରଚନା କରିଅଛନ୍ତି ॥୨॥

ବିଧାତା ପୂର୍ବକଳ୍ପପରି ଏହି କଳ୍ପରେ ମଧ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର,ଦ୍ୟୁଲୋକ, ଅନ୍ତରିକ୍ଷ ପୃଥିବ୍ୟାଦି ଲୋକ ଲୋକାନ୍ତର ନିର୍ମାଣ କରି ଅଛନ୍ତି ॥୩॥

ଓ୩ମ୍ ଶନ୍ନୋ ଦେବୀରଭିଷ୍ଟୟ ଆପୋ ଭବନ୍ତୁ ପୀତୟେ ।

ଶଂୟୋରଭିସ୍ରବନ୍ତୁ ନଃ । ଯଜୁଃ.୩୬.୧୨ ।

(ଏହି ମନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପୁଣି ତିନିଥର ଆଚମନ କରିବ)

ମନସାପରିକ୍ରମା ମନ୍ତ୍ରଃ

(ନିମ୍ନଲିଖିତ ଛଅଟି ମନସାପରିକ୍ରମା ମନ୍ତ୍ର ପାଠକରି ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ସର୍ବବ୍ୟାପକତା ଚିନ୍ତା କରିବ । ନିଜ ହୃଦୟର ବାହ୍ୟାଭ୍ୟନ୍ତରରେ ତାଙ୍କର ସତ୍ତା ଅନୁଭବ କରି ଆନନ୍ଦ, ଉତ୍ସାହ, ପରୋପକାର ଭାବନା ଉପଲବ୍ଧି କରିବ । ପୂର୍ବ ଦକ୍ଷିଣ, ପଶ୍ଚିମ ଉତ୍ତର ନିମ୍ନ ଓ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଦେଶରୁ କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ଆତ୍ମପ୍ରତି ଦ୍ୱେଷଭାବ ପୋଷଣ ନ କରୁ ବା ଆତ୍ମ ଆଡୁ କାହାରି ପ୍ରତି ଦ୍ୱେଷଭାବ ପ୍ରକାଶିତ ନ ହେଉ । ଏପରି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ)

ଓ୩ମ୍ ପ୍ରାଚୀ ଦିଗଗ୍ନିରଧିପତିରସିତୋ ରକ୍ଷିତାଦିତ୍ୟା ଇଷବଃ । ତେଭ୍ୟୋ ନମୋଽଧିପତିଭ୍ୟୋ ନମୋ ରକ୍ଷିତୃଭ୍ୟୋ ନମ ଇଷୁଭ୍ୟୋ ନମ ଏଭ୍ୟୋ ଅସ୍ତୁ । ଯୋଽସ୍ମାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ମସ୍ତଂ ବୋ ଜମ୍ଭେଦଧ୍ମଃ ॥ ୧ ॥

ଓ୩ମ୍ ଦକ୍ଷିଣା ଦିଗିନ୍ଦ୍ରୋଽଧିପତିସ୍ତିରଶ୍ଚିରାଜୀ ରକ୍ଷିତା ପିତର ଇଷବଃ ।ତେଭ୍ୟୋ ନମୋଽଧିପତିଭ୍ୟୋ ନମୋ ରକ୍ଷିତୃଭ୍ୟୋ ନମ ଇଷୁଭ୍ୟୋ ନମ ଏଭ୍ୟୋ ଅସ୍ତୁ । ଯୋସ୍ମାନ୍

ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ମସ୍ତଂ ବୋ ଜମ୍ଭେଦଧ୍ମଃ ॥ ୨ ॥

ଓ୩ମ୍ ପ୍ରତୀଚୀ ଦିଗ୍‌ବରୁଣୋଽଧିପତିଃ ପୃଦାକୂ ରକ୍ଷିତାନ୍ନମିଷବଃ । ତେଭ୍ୟୋ ନମୋଽଧିପତିଭ୍ୟୋ ନମୋ ରକ୍ଷିତୃଭ୍ୟୋ ନମ ଇଷୁଭ୍ୟୋ ନମ ଏଭ୍ୟୋ ଅସ୍ତୁ । ଯୋଽସ୍ମାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ମସ୍ତଂ ବୋ ଜମ୍ଭେ ଦଧ୍ମଃ ॥ ୩ ॥

ଓ୩ମ୍ ଉଦୀଚୀ ଦିକ୍‌ସୋମୋଽଧିପତିଃ ସ୍ୱଜୋ ରକ୍ଷିତାଶନିରିଷବଃ । ତେଭ୍ୟୋ ନମୋଽଧିପତିଭ୍ୟୋ ନମୋ ରକ୍ଷିତୃଭ୍ୟୋ ନମ ଇଷୁଭ୍ୟୋ ନମ ଏଭ୍ୟୋ ଅସ୍ତୁ । ଯୋଽସ୍ମାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ମସ୍ତଂ ବୋ ଜମ୍ଭେ ଦଧ୍ମଃ ॥ ୪ ॥

ଓ୩ମ୍ ଧ୍ରୁବା ଦିଗ୍‌ବିଷ୍ଣୁରଧିପତିଃ କଲ୍‌ମାଷଗ୍ରୀବୋ ରକ୍ଷିତା ବୀରୁଧ ଇଷବଃ । ତେଭ୍ୟୋ ନମୋଽଧିପତିଭ୍ୟୋ ନମୋ ରକ୍ଷିତୃଭ୍ୟୋ ନମ ଇଷୁଭ୍ୟୋ ନମ ଏଭ୍ୟୋ ଅସ୍ତୁ । ଯୋ୩ସ୍ମାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ମସ୍ତଂ ବୋ ଜମ୍ଭେ ଦଧ୍ମଃ ॥ ୫ ॥

ଓ୩ମ୍ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱା ଦିଗ୍‌ବୃହସ୍ପତିରଧିପତିଃ ଶ୍ୱିତ୍ରୋ ରକ୍ଷିତା ବର୍ଷମିଷବଃ । ତେଭ୍ୟୋ ନମୋଽଧିପତିଭ୍ୟୋ ନମୋ ରକ୍ଷିତୃଭ୍ୟୋ ନମ ଇଷୁଭ୍ୟୋ ନମ ଏଭ୍ୟୋ ଅସ୍ତୁ । ଯୋଽସ୍ମାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ମସ୍ତଂ ବୋ ଜମ୍ଭେ ଦଧ୍ମଃ ॥ ୬ ॥

(ଅଥର୍ବ ୩.୨୭.୧-୬)

ଉପସ୍ଥାନ ମନ୍ତ୍ରଃ

(ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରି ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ ଓ ମୋର ଅତିନିକଟରେ ପରମେଶ୍ୱର ଅଛନ୍ତି ଏପରି ବିଗ୍ଭର କରିବେ ।)

ଓ୩ମ୍ ଉଦ୍ୱୟଂ ତମସସ୍ପରି ସ୍ୱଃ ପଶ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରମ୍ ।
ଦେବଂ ଦେବତ୍ରା ସୂର୍ଯ୍ୟମଗନ୍ମ ଜ୍ୟୋତିରୁତ୍ତମମ୍ ॥ ୧ ॥ (ଯଜୁଃ.୩୫ .୧୪)

ଓ୩ମ୍ ଉଦୁତ୍ୟଂ ଜାତବେଦସଂ ଦେବଂ ବହନ୍ତି କେତବଃ ।
ଦୃଶେ ବିଶ୍ୱାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥ ୨ ॥ (ଯଜୁଃ.୩୩.୩୧)

ଓ୩ମ୍ ଚିତ୍ରଂ ଦେବାନାମୁଦଗାଦନୀକଂ ଚକ୍ଷୁର୍ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟାଗ୍ନେଃ ।
ଆ ପ୍ରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଃ ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ଆତ୍ମା ଜଗତସ୍ତସ୍ଥୁଷଶ୍ଚ ସ୍ୱାହା ॥ ୩ ॥

(ଯଜୁଃ.୭.୪୨)

ଓ୩ମ୍ ତଚ୍ଚକ୍ଷୁର୍ଦେବହିତଂ ପୁରସ୍ତାଚ୍ଛୁକ୍ରମୁଚ୍ଚରତ୍ । ପଶ୍ୟେମ ଶରଦଃ ଶତଂ ଜୀବେମ ଶରଦଃ ଶତଂ ଶୃଣୁୟାମ ଶରଦଃ ଶତଂ ପ୍ର ବ୍ରବାମ ଶରଦଃ ଶତମଦୀନାଃ ସ୍ୟାମ ଶରଦଃ ଶତଂ ଭୂୟଶ୍ଚ ଶରଦଃ ଶତାତ୍ ॥ ୪ ॥ (ଯଜୁଃ.୩୬.୨୪)

ଅଥ ଗାୟତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରଃ

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ । ତତ୍‌ସବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହି । ଧିୟୋ ୟୋ ନଃ ପ୍ରଚୋଦୟାତ୍ ॥ ଯଜୁଃ. ୩୬.୩ ।

ଗାୟତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ଅର୍ଥକୁ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତନ କରିବ । ସମୟ ଯଦି ଥାଏ ତାହେଲେ ଅନେକ ଥର ଗାୟତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ କରାଯାଇପାରେ ।

ସମର୍ପଣ ମନ୍ତ୍ରଃ

ହେ ଈଶ୍ୱର ଦୟାନିଧେ ! ଭବତ୍‌କୃପୟାଽନେନ ଜପୋପାସନାଦିକର୍ମଣା ଧର୍ମାର୍ଥକାମମୋକ୍ଷାଣାଂ ସଦ୍ୟଃ ସିଦ୍ଧିର୍ଭବେନ୍ନଃ ॥

ଅଥ ନମସ୍କାର ମନ୍ତ୍ରଃ

ଓ୩ମ୍ ନମଃ ଶମ୍ଭବାୟ ଚ ମୟୋଭବାୟ ଚ ନମଃ ଶଙ୍କରାୟ ଚ ମୟସ୍କରାୟ ଚ ନମଃ ଶିବାୟ ଚ ଶିବତରାୟ ଚ ॥ (ଯଜୁଃ.୧୬.୪୧)

ଓ୩ମ୍ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

(ଇତି ସନ୍ଧ୍ୟୋପାସନବିଧିଃ ସମାପ୍ତଃ)

ଦୈନିକ ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର (ଦେବଯଜ୍ଞ)

ଆଚମନମ୍ ମନ୍ତ୍ରଃ

(ଯଜ୍ଞନିମିତ୍ତ ବସିଥିବା ସମସ୍ତ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ପାଠକରି ତିନିଥର ଆଚମନ କରିବେ) ।

ଓ୩ମ୍ ଅମୃତୋପସ୍ତରଣମସି ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମ)

ଓ୩ମ୍ ଅମୃତାପିଧାନମସି ସ୍ୱାହା ॥୨॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱିତୀୟ)

ଓ୩ମ୍ ସତ୍ୟଂ ଯଶଃ ଶ୍ରୀର୍ମୟି ଶ୍ରୀଃ ଶ୍ରୟତାଂ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ତୃତୀୟ)

ଅଙ୍ଗସ୍ପର୍ଶଃ ମନ୍ତ୍ରାଃ

(ବାମ ହସ୍ତ ପାପୁଲିରେ ଅଳ୍ପ ଜଳ ନେବେ । ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ପାଠପୂର୍ବକ ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଦୋଷରହିତ ତଥା ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୁଅନ୍ତୁ ବୋଲି ଈଶ୍ୱରଙ୍କଠାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତର ମଧ୍ୟମା ଓ ଅନାମିକା ଅଙ୍ଗୁଳିଦ୍ୱୟରେ ଜଳ ସ୍ପର୍ଶ କରି କ୍ରମଶଃ ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ (ପ୍ରଥମେ ଦକ୍ଷିଣ ଓ ତା'ପରେ ବାମ) ସ୍ପର୍ଶ କରିବେ ।)

ଓ୩ମ୍ ବାଙ୍ମ୍‌ଃ ଆସ୍ୟେଽସ୍ତୁ ॥୧॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ଓଠ ରେ)

ଓ୩ମ୍ ନସୋର୍ମେ ପ୍ରାଣୋଽସ୍ତୁ ॥୨॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ନାସିକା ଛିଦ୍ରରେ)

ଓ୩ମ୍ ଅକ୍ଷ୍ଣୋର୍ମେ ଚକ୍ଷୁରସ୍ତୁ ॥୩॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ଆଖି ଦ୍ୱୟରେ)

ଓ୩ମ୍ କର୍ଣ୍ଣୟୋର୍ମେ ଶ୍ରୋତ୍ରମସ୍ତୁ ॥୪॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା କାନ ଦ୍ୱୟରେ)

ଓ୩ମ୍ ବାହ୍ୱୋର୍ମେ ବଲମସ୍ତୁ ॥୫॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ବାହୁଦ୍ୱୟରେ)

ଓ୩ମ୍ ଉର୍ବୋର୍ମଃ ଓଜୋଽସ୍ତୁ ॥୬॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ଜଙ୍ଘଦ୍ୱୟରେ)

ଓ୩ମ୍ ଅରିଷ୍ଟାନି ମେଽଙ୍ଗାନି ତନୂସ୍ତନ୍ୱା ମେ ସହ ସନ୍ତୁ ॥୭॥ (ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଙ୍ଗରେ)

(ଅଥେଶ୍ୱରସ୍ତୁତିପ୍ରାର୍ଥନୋପା ସନାଃ)

ଓ୩ମ୍ ବିଶ୍ୱାନି ଦେବ ସବିତର୍ଦୁରିତାନି ପରାସୁବ । ଯଦ୍ ଭଦ୍ରଂ ତନ୍ନ ଆ ସୁବ । ୧ । (ଯଜୁଃ.୩୦.୩)

ଓ୩ମ୍ ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ସମବର୍ତ୍ତତାଗ୍ରେ ଭୂତସ୍ୟ ଜାତଃ ପତିରେକ ଆସୀତ୍ । ସ ଦାଧାର ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମୁତେମାଂ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥ ୨ ॥

(ଯଜୁଃ. ୧୩. ୪)

ଓ୩ମ୍ ୟ ଆତ୍ମଦା ବଲଦା ଯସ୍ୟ ବିଶ୍ୱ ଉପାସତେ ପ୍ରଶିଷଂ ଯସ୍ୟ ଦେବାଃ । ଯସ୍ୟ ଛାୟାଽମୃତଂ ଯସ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁଃ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥ ୩ ॥(ଯଜୁଃ. ୨୫. ୧୩)

ଓ୩ମ୍ ଯଃ ପ୍ରାଣତୋ ନିମିଷତୋ ମହିତ୍ୱୈକ ଇଦ୍ରାଜା ଜଗତୋ ବଭୂବ । ୟଈଶେଽସ୍ୟ ଦ୍ୱିପଦଶ୍ଚତୁଷ୍ପଦଃ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥ ୪ ॥

(ଯଜୁଃ. ୨୩. ୩)

ଓ୩ମ୍ ୟେନ ଦ୍ୟୌରୁଗ୍ରା ପୃଥିବୀ ଚ ଦୃଢା ୟେନ ସ୍ୱଃ ସ୍ତଭିତଂ ୟେନ ନାକଃ । ୟୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ରଜସୋ ବିମାନଃ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥ ୫ ॥

(ଯଜୁଃ. ୩୨. ୬)

ଓ୩ମ୍ ପ୍ରଜାପତେ ନ ତ୍ୱଦେତାନ୍ୟନ୍ୟୋ ବିଶ୍ୱା ଜାତାନି ପରି ତା ବଭୂବ । ଯତ୍କାମାସ୍ତେ ଜୁହୁମସ୍ତନ୍ନୋ ଅସ୍ତୁ ବୟଂ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟୀଣାମ୍ ॥ ୬ ॥

(ଋକ୍. ୧୦. ୧୨୧. ୧୦)

ଓ୩ମ୍ ସ ନୋ ବନ୍ଧୁର୍ଜନିତା ସ ବିଧାତା ଧାମାନି ବେଦ ଭୁବନାନି ବିଶ୍ୱା । ଯତ୍ର ଦେବା ଅମୃତମାନଶାନାସ୍ତୃତୀୟେ ଧାମନ୍ନଧ୍ୟୈରୟନ୍ତ ॥ ୭ ॥ (ଯଜୁଃ. ୩୨. ୧୦

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନେ ନୟ ସୁପଥା ରାୟେଽସ୍ମାନ୍ ବିଶ୍ୱାନି ଦେବ ବୟୁନାନି ବିଦ୍ୱାନ୍ ।

ଯୁୟୋଧ୍ୟସ୍ମଜ୍ଜୁହୁରାଣମେନୋ ଭୂୟିଷ୍ଠାନ୍ତେ ନମଃ ଉକ୍ତିଂ ବିଧେମ ॥ ୮ ॥

(ୟଜୁଃ.୪୦.୧୬)

(ଇତୀଶ୍ୱରସ୍ତୁତିପ୍ରାର୍ଥନୋପାସନା ପ୍ରକରଣମ୍)

ଅଥ ସ୍ୱସ୍ତିବାଚନମ୍

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନିମୀଢ଼େ ପୁରୋହିତଂ ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ଦେବମୃତ୍ୱିଜମ୍ । ହୋତାରଂ ରତ୍ନଧାତମମ୍ ॥୧॥ (ଋକ୍. ୧.୧.୧)

ଓ୩ମ୍ ସ ନଃ ପିତେବ ସୂନବେଽଗ୍ନେ ସୂପାୟନୋ ଭବ । ସଚସ୍ୱା ନଃ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୨॥ (ଋକ୍. ୧.୧.୯)

ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ମିମୀତାମଶ୍ୱିନା ଭଗଃ ସ୍ୱସ୍ତି ଦେବ୍ୟଦିତିରନର୍ବଣଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ପୂଷା ଅସୁରୋ ଦଧାତୁ ନଃ ସ୍ୱସ୍ତି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ସୁଚେତୁନା ॥୩॥

ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ବାୟୁମୁପ ବ୍ରବାମହୈ ସୋମଂ ସ୍ୱସ୍ତି ଭୁବନସ୍ୟ ୟସ୍ପତିଃ । ବୃହସ୍ପତିଂ ସର୍ବଗଣଂ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ସ୍ୱସ୍ତୟ ଆଦିତ୍ୟାସୋ ଭବନ୍ତୁ ନଃ ॥୪॥

ଓ୩ମ୍ ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ନୋ ଅଦ୍ୟା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ବୈଶ୍ୱାନରୋ ବସୁରଗ୍ନିଃ ସ୍ୱସ୍ତୟେ । ଦେବା ଅବନ୍ତ୍ୱୃଭବଃ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ରୁଦ୍ରଃ ପାତ୍ୱଂହସଃ ॥୫॥

ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱସ୍ତି ମିତ୍ରାବରୁଣା ସ୍ୱସ୍ତି ପଥ୍ୟେ ରେବତି । ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚାଗ୍ନିଶ୍ଚ ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ଅଦିତେ କୃଧି ॥୬॥

ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱସ୍ତି ପନ୍ଥାମନୁ ଚରେମ ସୂର୍ଯ୍ୟାଚନ୍ଦ୍ରମସାବିବ । ପୁନର୍ଦଦତାଘ୍ନତା ଜାନତା ସଂ ଗମେମହି ॥୭॥ (ଋକ୍. ୫.୫୧.୧୧-୧୫)

ଓ୩ମ୍ ୟେ ଦେବାନାଂ ୟଜ୍ଞିୟା ୟଜ୍ଞିୟାନାଂ ମନୋର୍ୟଜତ୍ରା ଅମୃତା ଋତଜ୍ଞାଃ । ତେ

ନୋ ରାସନ୍ତାମୁରୁଗାୟମଦ୍ୟ ୟୂୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୮॥

(ଋକ୍. ୭.୩୫.୧୫)

ଓ୩ମ୍ ୟେଭ୍ୟୋ ମାତା ମଧୁମତ୍ପିନ୍ୱତେ ପୟଃ ପୀୟୂଷଂ ଦ୍ୟୌରଦିତିରଦ୍ରିବର୍ହାଃ । ଉକ୍ଥଶୁଷ୍ମାନ୍ ବୃଷଭରାନ୍ତ୍ସ୍ୱପ୍ନସସ୍ତାଁ ଆଦିତ୍ୟାଁ ଅନୁ ମଦା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୯॥

ଓ୩ମ୍ ନୃଚକ୍ଷସୋ ଅନିମିଷନ୍ତୋ ଅର୍ହଣା ବୃହଦ୍ଦେବାସୋ ଅମୃତତ୍ୱମାନଶୁଃ । ଜ୍ୟୋତୀରଥା ଅହିମାୟା ଅନାଗସୋ ଦିବୋ ବର୍ଷ୍ମାଣଂ ବସତେ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୦॥

ଓ୩ମ୍ ସମ୍ରାଜୋ ୟେ ସୁବୃଧୋ ୟଜ୍ଞମାୟୟୁରପରିହ୍ୱୃତା ଦଧିରେ ଦିବି କ୍ଷୟମ୍ । ତାଁ ଆ ବିବାସ ନମସା ସୁବୃକ୍ତିଭିର୍ମହୋ ଆଦିତ୍ୟାଁ ଅଦିତିଂ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୧॥

ଓ୩ମ୍ କୋ ବଃ ସ୍ତୋମଂ ରାଧତି ୟଂ ଜୁଜୋଷଥ ବିଶ୍ୱେ ଦେବାସୋ ମନୁଷୋ ୟତିଷ୍ଠନ । କୋ ବୋଽଧ୍ୱରଂ ତୁବିଜାତା ଅରଂ କରଦ୍ୟୋ ନଃ ପର୍ଷଦତ୍ୟଂହଃ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୨॥

ଓ୩ମ୍ ୟେଭ୍ୟୋ ହୋତ୍ରାଂ ପ୍ରଥମାମାୟେଜେ ମନୁଃ ସମିଦ୍ଧାଗ୍ନିର୍ମନସା ସପ୍ତ ହୋତୃଭିଃ । ତ ଆଦିତ୍ୟା ଅଭୟଂ ଶର୍ମ ୟଚ୍ଛତ ସୁଗା ନଃ କର୍ତ ସୁପଥା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୩॥

ଓ୩ମ୍ ୟ ଈଶିରେ ଭୁବନସ୍ୟ ପ୍ରଚେତସୋ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ସ୍ଥାତୁର୍ଜଗତଶ୍ଚ ମନ୍ତବଃ । ତେ ନଃ କୃତାଦକୃତାଦେନସସ୍ପର୍ୟଦ୍ୟା ଦେବାସଃ ପିପୃତା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୪॥

ଓ୩ମ୍ ଭରେଷ୍ୱିନ୍ଦ୍ରଂ ସୁହବଂ ହବାମହେଽହୋମୁଚଂ ସୁକୃତଂ ଦୈବ୍ୟଂ ଜନମ୍ । ଅଗ୍ନିଂ ମିତ୍ରଂ ବରୁଣଂ ସାତୟେ ଭଗଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ମରୁତଃ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୫॥

ଓ୩ମ୍ ସୁତ୍ରାମାଣଂ ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମନେହସଂ ସୁଶର୍ମାଣମଦିତିଂ ସୁପ୍ରଣୀତିମ୍ । ଦୈବୀଂ ନାବଂ ସ୍ୱରିତ୍ରାମନାଗସମସ୍ରବନ୍ତୀମା ରୁହେମା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୬॥

ଓ୩ମ୍ ବିଶ୍ୱେ ୟଜତ୍ରା ଅଧି ବୋଚତୋତୟେ ତ୍ରାୟଧ୍ୱଂ ନୋ ଦୁରେବାୟା ଅଭିହ୍ରୁତଃ ।

ସତ୍ୟଯ୍ୟ ବୋ ଦେବହୂତ୍ୟା ହୁବେମ ଶୃଣ୍ୱତୋ ଦେବା ଅବସେ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୭॥
ଓ୩ମ୍ ଅପାମୀବାମପ ବିଶ୍ୱାମନାହୁତିମପାରାତିଂ ଦୁର୍ବିଦତ୍ରାମଘାୟତଃ । ଆରେ ଦେବା ଦ୍ୱେଷୋ ଅସ୍ମଦ୍ୟୁୟୋତନୋରୁଣଃ ଶର୍ମ ୟଚ୍ଛତା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୮॥
ଓ୩ମ୍ ଅରିଷ୍ଟଃ ସ ମର୍ତ୍ତୋ ବିଶ୍ୱ ଏଧତେ ପ୍ର ପ୍ରଜାଭିର୍ଜାୟତେ ଧର୍ମଣସ୍ପରି । ୟମାଦିତ୍ୟାସୋ ନୟଥା ସୁନୀତିଭିରତି ବିଶ୍ୱାନି ଦୁରିତା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୧୯॥
ଓ୩ମ୍ ୟଂ ଦେବାସୋଽବଥ ବାଜସାତୌ ୟଂ ଶୂରସାତା ମରୁତୋ ହିତେ ଧନେ । ପ୍ରାତର୍ୟାବାଣଂ ରଥମିନ୍ଦ୍ର ସାନସିମରିଷ୍ୟନ୍ତମା ରୁହେମା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୨୦॥
ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପଥ୍ୟାସୁ ଧନ୍ୱସୁ ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟପ୍‌ସୁ ବୃଜନେ ସ୍ୱର୍ବତି । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁତ୍ରକୃଥେଷୁ ୟୋନିଷୁ ସ୍ୱସ୍ତି ରାୟେ ମରୁତୋ ଦଧାତନ ॥୨୧॥
ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱସ୍ତିରିଦ୍ଧି ପ୍ରପଥେ ଶ୍ରେଷ୍ଠା ରେକ୍‌ଣସ୍ୱତ୍ୟଭି ୟା ବାମମେତି । ସା ନୋ ଅମା ସୋ ଅରଣେ ନିପାତୁ ସ୍ୱାବେଶା ଭବତୁ ଦେବଗୋପା ॥୨୨॥(ଋକ୍.୧୦.୬୩.୩-୧୬)
ଓ୩ମ୍ ଇଷେ ତ୍ୱୋର୍ଜେ ତ୍ୱା ବାୟବ ସ୍ଥ ଦେବୋ ବଃ ସବିତା ପ୍ରାର୍ପୟତୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠତମାୟ କର୍ମଣ ଆପ୍ୟାୟଧ୍ୱମଘ୍ନ୍ୟା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଭାଗଂ ପ୍ରଜାବତୀରନମୀବାଽ ଅୟକ୍ଷ୍ମା ମା ବ ସ୍ତେନ ଈଶତ ମାଘଶଂସୋ ଧ୍ରୁବାଅସ୍ମିନ୍ ଗୋପତୌ ସ୍ୟାତ ବହ୍ୱୀର୍ୟଜମାନସ୍ୟ ପଶୂନ୍ ପାହି ॥୨୩॥ (ୟଜୁଃ.୧.୧)
ଓ୩ମ୍ ଆ ନୋ ଭଦ୍ରାଃ କ୍ରତବୋ ୟନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱତୋଽଦବ୍‌ଧାସୋ ଅପରୀତାସ ଉଦ୍ଭିଦଃ । ଦେବା ନୋ ୟଥା ସଦମିଦ୍‌ବୃଧେଽଅସନ୍ନପ୍ରାୟୁବୋ ରକ୍ଷିତାରୋ ଦିବେଦିବେ ॥୨୪॥
ଓ୩ମ୍ ଦେବାନାଂ ଭଦ୍ରା ସୁମତିର୍ଋଜୂୟତାଂ ଦେବାନାଂ ରାତିରଭି ନୋ ନିବର୍ତ୍ତତାମ୍ । ଦେବାନାଂ ସଖ୍ୟମୁପସେଦିମା ବୟଂ ଦେବା ନ ଆୟୁଃ ପ୍ରତିରନ୍ତୁ ଜୀବସେ ॥୨୫॥
ଓ୩ମ୍ ତମୀଶାନଂ ଜଗତସ୍ତସ୍ଥୁଷସ୍ପତିଂ ଧିୟଂଜିନ୍ୱମବସେ ହୂମହେ ବୟମ୍ । ପୂଷା

ନୋ ୟଥା ବେଦସାମସଦ୍‌ବୃଧେ ରକ୍ଷିତା ପାୟୁରଦବ୍‌ଧଃ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୨୬॥
ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱସ୍ତି ନଽ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍କ୍ଷ୍ୟୋ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ॥୨୭॥
ଓ୩ମ୍ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୃଣୁୟାମ ଦେବା ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷଭିର୍ୟଜତ୍ରାଃ । ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଂସସ୍ତନୂଭିର୍ବ୍ୟଶେମହି ଦେବହିତଂ ୟଦାୟୁଃ ॥୨୮॥

(ୟଜୁଃ. ୨୫.୧୪,୧୫,୧୮,୧୯,୨୧)

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନ ଆ ୟାହି ବୀତୟେ ଗୃଣାନୋ ହବ୍ୟଦାତୟେ । ନି ହୋତା ସତ୍ସି ବର୍ହିଷି ॥୨୯॥
ଓ୩ମ୍ ତ୍ୱମଗ୍ନେ ୟଜ୍ଞାନାଂ ହୋତା ବିଶ୍ୱେଷାଂ ହିତଃ । ଦେବେଭିର୍ମାନୁଷେ ଜନେ ॥୩୦॥ (ସାମ.ପୂର୍ବ. ୧.୧.୧,୨)
ଓ୩ମ୍ ୟେ ତ୍ରିଷପ୍ତାଃ ପରିୟନ୍ତି ବିଶ୍ୱା ରୂପାଣି ବିଭ୍ରତଃ ।ବାଚସ୍ପତିର୍ବଲା ତେଷାଂ ତନ୍ୱୋ ଅଦ୍ୟ ଦଧାତୁ ମେ ॥୩୧॥ (ଅଥର୍ବ. ୧.୧.୧)

-: ଇତି ସ୍ୱସ୍ତିବାଚନମ୍ :-

ଅଥ ଶାନ୍ତିକରଣମ୍

ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଭବତାମବୋଭିଃ ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ରାତହବ୍ୟା । ଶମିନ୍ଦ୍ରାସୋମା ସୁବିତାୟ ଶଂ ୟୋଃ ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାପୂଷଣା ବାଜସାତୌ ॥୧॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନୋ ଭଗଃ ଶମୁ ନଃ ଶଂସୋ ଅସ୍ତୁ ଶଂ ନଃ ପୁରନ୍ଧିଃ ଶମୁ ସନ୍ତୁ ରାୟଃ । ଶଂ ନଃ ସତ୍ୟସ୍ୟ ସୁୟମସ୍ୟ ଶଂସଃ ଶଂ ନୋ ଅର୍ୟମା ପୁରୁଜାତୋ ଅସ୍ତୁ ॥୨॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନୋ ଧାତା ଶମୁଧର୍ତ୍ତା ନୋ ଅସ୍ତୁ ଶଂ ନ ଉରୁଚୀ ଭବତୁ ସ୍ୱଧାଭିଃ ।

ଶଂ ରୋଦସୀ ବୃହତୀ ଶଂ ନୋ ଅଦ୍ରିଃ ଶଂ ନୋ ଦେବାନାଂ ସୁହବାନି ସନ୍ତୁ ॥୩॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନୋ ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିରନୀକୋ ଅସ୍ତୁ ଶଂ ନୋ ମିତ୍ରାବରୁଣାବଶ୍ୱିନା ଶମ୍ ।
ଶଂ ନଃ ସୁକୃତାଂ ସୁକୃତାନି ସନ୍ତୁ ଶଂ ନ ଇଷିରୋ ଅଭିବାତୁ ବାତଃ ॥୪॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ପୂର୍ବହୂତୌ ଶମନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଦୃଶୟେ ନୋ ଅସ୍ତୁ ।
ଶଂ ନ ଓଷଧୀର୍ବନିନୋ ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ନୋ ରଜସସ୍ପତିରସ୍ତୁ ଜିଷ୍ଣୁଃ ॥୫॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବସୁଭିର୍ଦେବୋ ଅସ୍ତୁ ଶମାଦିତ୍ୟେଭିର୍ବରୁଣଃ ସୁଶଂସଃ ।
ଶଂ ନୋ ରୁଦ୍ରୋ ରୁଦ୍ରେଭିର୍ଜଲାଷଃ ଶଂ ନସ୍ତ୍ୱଷ୍ଟା ଗ୍ନାଭିରିହ ଶୃଣୋତୁ ॥୬॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନଃ ସୋମୋ ଭବତୁ ବ୍ରହ୍ମ ଶଂ ନଃ ଶଂ ନୋ ଗ୍ରାବାଣଃ ସମୁ ସନ୍ତୁ ଯଜ୍ଞାଃ । ଶଂ ନଃ ସ୍ୱରୁଣାଂ ମିତୟୋ ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ନଃ ପ୍ରସ୍ୱଃ ଶମ୍ୱସ୍ତୁ ବେଦିଃ ॥୭॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନଃ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉରୁଚକ୍ଷା ଉଦେତୁ ଶଂ ନଶ୍ଚତସ୍ରଃ ପ୍ରଦିଶୋ ଭବନ୍ତୁ ।
ଶଂ ନଃ ପର୍ବତା ଧ୍ରୁବୟୋ ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ନଃ ସିନ୍ଧବଃ ସମୁ ସନ୍ତ୍ୱାପଃ ॥୮॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନୋ ଅଦିତିର୍ଭବତୁ ବ୍ରତେଭିଃ ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁ ମରୁତଃ ସ୍ୱର୍କାଃ ।
ଶଂ ନୋ ବିଷ୍ଣୁଃ ଶମୁ ପୂଷା ନୋ ଅସ୍ତୁ ଶଂ ନୋ ଭବିତ୍ରଂ ଶମ୍ୱସ୍ତୁ ବାୟୁଃ ॥୯॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନୋ ଦେବଃ ସବିତା ତ୍ରାୟମାଣଃ ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁଷସୋ ବିଭାତୀଃ ।
ଶଂ ନଃ ପର୍ଜନ୍ୟୋ ଭବତୁ ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ଶଂ ନଃ କ୍ଷେତ୍ରସ୍ୟ ପତିରସ୍ତୁ ଶମ୍ଭୁଃ ॥୧୦॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନୋ ଦେବା ବିଶ୍ୱଦେବା ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ସରସ୍ୱତୀ ସହ ଧୀଭିରସ୍ତୁ ।
ଶମଭିଷାଚଃ ଶମୁ ରାତିଷାଚଃ ଶଂ ନୋ ଦିବ୍ୟାଃ ପାର୍ଥିବାଃ ଶଂ ନୋ ଅପ୍ୟାଃ ॥୧୧॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନଃ ସତ୍ୟସ୍ୟ ପତୟୋ ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ନୋ ଅର୍ବନ୍ତଃ ଶମୁ ସନ୍ତୁ ଗାବଃ ।
ଶଂ ନଃ ଋଭବଃ ସୁକୃତଃ ସୁହସ୍ତାଃ ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁ ପିତରୋ ହବେଷୁ ॥୧୨॥
ଓ୩ମ୍ ଶଂ ନୋ ଅଜ ଏକପାଦ୍ ଦେବୋଅସ୍ତୁ ଶଂ ନୋଽହିର୍ବୁଧ୍ନ୍ୟଃ ଶଂ ସମୁଦ୍ରଃ ।

ଶଂ ନୋ ଅପାଂ ନପାତ୍ ପେରୁରସ୍ତୁ ଶଂ ନଃ ପୃଶ୍ନିର୍ଭବତୁ ଦେବଗୋପା ॥୧୩॥
(ଋକ୍. ୭.୩୫.୧-୧୩)

ଓ୩ମ୍ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ରାଜତି । ଶନ୍ନୋଽଅସ୍ତୁ ଦ୍ୱିପଦେ ଶଂ ଚତୁଷ୍ପଦେ ॥୧୪॥
ଓ୩ମ୍ ଶନ୍ନୋ ବାତଃ ପବତାଂ ଶନ୍ନସ୍ତପତୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ଶନ୍ନଃ କନିକ୍ରଦଦ୍ଦେବଃ ପର୍ଜନ୍ୟୋଽଅଭି ବର୍ଷତୁ ॥୧୫॥
ଓ୩ମ୍ ଅହାନି ଶଂ ଭବନ୍ତୁ ନଃ ଶଂ ରାତ୍ରୀଃ ପ୍ରତି ଧୀୟତାମ୍ । ଶନ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଭବତାମବୋଭିଃ ଶନ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ରାତହବ୍ୟା ।
ଶନ୍ନଽ ଇନ୍ଦ୍ରାପୂଷଣା ବାଜସାତୌ ଶମିନ୍ଦ୍ରାସୋମା ସୁବିତାୟ ଶଂୟୋଃ ॥୧୬॥
ଓ୩ମ୍ ଶନ୍ନୋ ଦେବୀରଭିଷ୍ଟୟ ଆପୋ ଭବନ୍ତୁ ପୀତୟେ । ଶଂୟୋରଭି ସ୍ରବନ୍ତୁ ନଃ ॥୧୭॥
ଓ୩ମ୍ ଦ୍ୟୌଃ ଶାନ୍ତିରନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଶାନ୍ତିଃ ପୃଥିବୀ ଶାନ୍ତିରାପଃ ଶାନ୍ତିରୋଷଧୟଃ ଶାନ୍ତିଃ । ବନସ୍ପତୟଃ ଶାନ୍ତିର୍ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ଶାନ୍ତିର୍ବ୍ରହ୍ମ ଶାନ୍ତିଃ ସର୍ବଂ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିରେବ ଶାନ୍ତିଃ ସା ମା ଶାନ୍ତିରେଧି ॥୧୮॥
ଓ୩ମ୍ ତଚ୍ଚକ୍ଷୁର୍ଦେବହିତଂ ପୁରସ୍ତାଚ୍ଛୁକ୍ରମୁଚ୍ଚରତ୍ । ପଶ୍ୟେମ ଶରଦଃ ଶତଂ ଜୀବେମ ଶରଦଃ ଶତଂ ଶୃଣୁୟାମ ଶରଦଃ ଶତଂ ପ୍ର ବ୍ରବାମ ଶରଦଃ ଶତମଦୀନାଃ ସ୍ୟାମ ଶରଦଃ ଶତଂ ଭୂୟଶ୍ଚ ଶରଦଃ ଶତାତ୍ ॥୧୯॥
(ଯଜୁଃ. ୩୬.୮,୧୦,୧୧,୧୨,୧୭,୨୪)

ଓ୩ମ୍ ଯଜ୍ଜାଗ୍ରତୋ ଦୂରମୁଦୈତି ଦୈବଂ ତଦୁ ସୁପ୍ତସ୍ୟ ତଥୈବୈତି । ଦୂରଙ୍ଗମଂ ଜ୍ୟୋତିଷାଂ ଜ୍ୟୋତିରେକଂ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୦॥
ଓ୩ମ୍ ଯେନ କର୍ମାଣ୍ୟପସୋ ମନୀଷିଣୋ ଯଜ୍ଞେ କୃଣ୍ୱନ୍ତି ବିଦଥେଷୁ ଧୀରାଃ ।

ଯଦପୂର୍ବଂ ଯକ୍ଷମନ୍ତଃ ପ୍ରଜାନାଂ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୧॥

ଓ୩ମ୍ ଯତ୍ପ୍ରଜ୍ଞାନମୁତ ଚେତୋ ଧୃତିଶ୍ଚ ଯଜ୍ଜ୍ୟୋତିରନ୍ତରମୃତଂ ପ୍ରଜାସୁ । ଯସ୍ମାନ୍ନ ଋତେ କିଞ୍ଚନ କର୍ମ କ୍ରିୟତେ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୨॥

ଓ୩ମ୍ ଯେନେଦଂ ଭୂତଂ ଭୁବନଂ ଭବିଷ୍ୟତ୍ପରିଗୃହୀତମମୃତେନ ସର୍ବମ୍ । ଯେନ ଯଜ୍ଞସ୍ତାୟତେ ସପ୍ତହୋତା ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୩॥

ଓ୩ମ୍ ଯସ୍ମିନ୍ନୃଚଃ ସାମ ଯଜୁଂଷି ଯସ୍ମିନ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା ରଥନାଭାବିବାରାଃ । ଯସ୍ମିଁଶ୍ଚିତ୍ତଂ ସର୍ବମୋତଂ ପ୍ରଜାନାଂ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୪॥

ଓ୩ମ୍ସୁଷାରଥିରଶ୍ୱାନିବ ଯନ୍ମନୁଷ୍ୟାନ୍ନେନୀୟତେ଼ଭୀଶୁଭିର୍ବାଜିନଃ ଇବ । ହୃତ୍ପ୍ରତିଷ୍ଠଂ ଯଦଜିରଂ ଜବିଷ୍ଠଂ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୫॥

(ଯଜୁଃ. ୩୪.୧-୬)

ଓ୩ମ୍ ସ ନଃ ପବସ୍ୱ ଶଂ ଗବେ ଶଂ ଜନାୟ ଶମର୍ବତେ ।
ଶଂ ରାଜନ୍ନୋଷଧୀଭ୍ୟଃ ॥୨୬॥ (ସାମ.ଉତ୍ତରା ୧.୩)

ଓ୩ମ୍ ଅଭୟଂ ନଃ କରତ୍ୟନ୍ତରିକ୍ଷମଭୟଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଉଭେ ଇମେ । ଅଭୟଂ ପଶ୍ଚାଦଭୟଂ ପୁରସ୍ତାଦୁତ୍ତରାଦଧରାଦଭୟଂ ନୋ ଅସ୍ତୁ ॥୨୭॥

ଓ୩ମ୍ ଅଭୟଂ ମିତ୍ରାଦଭୟମମିତ୍ରାଦଭୟଂ ଜ୍ଞାତାଦଭୟଂ ପରୋକ୍ଷାତ୍ । ଅଭୟଂ ନକ୍ତମଭୟଂ ଦିବା ନଃ ସର୍ବା ଆଶା ମମ ମିତ୍ରଂ ଭବନ୍ତୁ ॥୨୮॥

(ଅଥର୍ବ. ୧୯. ୧୫.୫,୬)

-: ଇତି ଶାନ୍ତିକରଣମ୍ :-

❋❋❋

ଅଗ୍ନ୍ୟାଧାନମ୍

(ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ର ପାଠ କରି ହୋତା ବା ଯଜ୍ଞକର୍ତ୍ତା କର୍ପୂର ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ନି ପ୍ରଜ୍ୱଳନ କରିବେ) ।

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ ॥୧॥ (ଗୋଭିଲ.ଗୃହ୍ୟ. ୧.୧.୧୧)

ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରି ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ଅଗ୍ନିକୁ ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ସ୍ଥାପନା କରିବେ ।

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱର୍ଦ୍ୟୌରିବ ଭୂମ୍ନା ପୃଥିବୀବ ବରିମ୍ଣା । ତସ୍ୟାସ୍ତେ ପୃଥିବି ଦେବୟଜନି ପୃଷ୍ଠେଽଗ୍ନିମନ୍ନାଦମନ୍ନାଦ୍ୟାୟାଦଧେ ॥୧॥ (ଯଜୁଃ. ୩.୫)

ନିମ୍ନ ମନ୍ତ୍ର ପାଠ ପୂର୍ବକ ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ଅଗ୍ନି ଉପରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ସମିଧା ଓ କର୍ପୂର ରଖି ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ବ୍ୟଜନ କରି କୁଣ୍ଡସ୍ଥ ଅଗ୍ନିକୁ ପ୍ରଦୀପ୍ତ କରିବେ ।

ଅଗ୍ନି ପ୍ରଦୀପନ ମନ୍ତ୍ରଃ

(ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ର ପାଠକରି ଅଗ୍ନିକୁ ବିଞ୍ଚି ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ କରିବେ)

ଓ୩ମ୍ ଉଦ୍ବୁଧ୍ୟସ୍ୱାଗ୍ନେ ପ୍ରତିଜାଗୃହି ତ୍ୱମିଷ୍ଟାପୂର୍ତ୍ତେ ସଂସୃଜେଥାମୟଂ ଚ । ଅସ୍ମିନ୍ତ୍ସଧସ୍ଥେ ଅଧ୍ୟୁତ୍ତରସ୍ମିନ୍ ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଯଜମାନଶ୍ଚ ସୀଦତ ॥୨॥

(ଯଜୁଃ. ୧୫.୫୪)

ସମିଦାଧାନ ମନ୍ତ୍ରଃ

(ଅଗ୍ନି ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ହେବାପରେ ଚନ୍ଦନ ଅଥବା ପଲାଶର ଆଠ ଆଙ୍ଗୁଳି ପରିମିତ ତିନିଖଣ୍ଡ ସମିଧାକୁ ଘିଅରେ ବୁଡ଼ାଇ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ପ୍ରଦାନ କରିବେ)

ଓ୩ମ୍ ଅୟନ୍ତ ଇଧ୍ମ ଆତ୍ମା ଜାତବେଦସ୍ତେନେଧ୍ୟସ୍ୱ ବର୍ଦ୍ଧସ୍ୱ ଚେଦ୍ଧ ବର୍ଦ୍ଧୟ ଚାସ୍ମାନ୍ ପ୍ରଜୟା ପଶୁଭିର୍ବ୍ରହ୍ମବର୍ଚ୍ଚସେନାନ୍ନାଦ୍ୟେନ ସମେଧୟ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ ଜାତବେଦସେ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୧॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମ ସମିଧ)

(ଆଶ୍ୱ. ଗୃହ୍ୟ. ୧.୧୦.୧୨)

ଓ୩ମ୍ ସମିଧାଗ୍ନିଂ ଦୁବସ୍ୟତ ଘୃତୈର୍ବୋଧୟତାତିଥିମ୍ । ଆସ୍ମିନ୍ ହବ୍ୟା ଜୁହୋତନ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୨॥

ଓ୩ମ୍ ସୁସମିଦ୍ଧାୟ ଶୋଚିଷେ ଘୃତଂ ତୀବ୍ରଂ ଜୁହୋତନ । ଅଗ୍ନୟେ ଜାତବେଦସେ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ ଜାତବେଦସେ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୩॥ (ଉଭୟ ମନ୍ତ୍ର ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ସମିଧ) (ଯଜୁଃ. ୧.୧,୨)

ଓ୩ମ୍ ତନ୍ତ୍ୱା ସମିଦ୍ଭିରଙ୍ଗିରୋ ଘୃତେନ ବର୍ଦ୍ଧୟାମସି । ବୃହଚ୍ଛୋଚା ଯବିଷ୍ଠ୍ୟ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେଽଙ୍ଗିରସେ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୪॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ତୃତୀୟ ସମିଧ)

ପଞ୍ଚଘୃତାହୁତୟଃ

(ନିମ୍ନ ମନ୍ତ୍ର ପାଞ୍ଚଥର ପାଠ କରି ପାଞ୍ଚଥର ଅଗ୍ନିରେ ଆହୁତି ଦେବେ)

ଓ୩ମ୍ ଅୟନ୍ତ ଇଧ୍ମ ଆତ୍ମା ଜାତବେଦସ୍ତେନେଧ୍ୟସ୍ୱ ବର୍ଦ୍ଧସ୍ୱ ଚେଦ୍ଧ ବର୍ଦ୍ଧୟ ଚାସ୍ମାନ୍ ପ୍ରଜୟା ପଶୁଭିର୍ବ୍ରହ୍ମବର୍ଚ୍ଚସେନାନ୍ନାଦ୍ୟେନ ସମେଧୟ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ ଜାତବେଦସେ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥ (ଆଶ୍ୱ. ଗୃହ୍ୟ. ୧.୧୦.୧୨)

ଜଳସିଞ୍ଚନମ୍

(ଅଞ୍ଜଳିରେ ବା କୌଣସି ପାତ୍ରରେ ଜଳ ଧାରଣ କରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଜଳସିଞ୍ଚନ କରିବେ)

ଓ୩ମ୍ ଅଦିତେଽନୁମନ୍ୟସ୍ୱ ॥୧॥ (ଏହି ମନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରେ)

ଓ୩ମ୍ ଅନୁମତେଽନୁମନ୍ୟସ୍ୱ ॥୨॥ (ଏହି ମନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପଶ୍ଚିମରେ)

ଓ୩ମ୍ ସରସ୍ୱତ୍ୟନୁମନ୍ୟସ୍ୱ ॥୩॥ (ଏହି ମନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରରେ)

**ଓ୩ମ୍ ଦେବ ସବିତଃ ପ୍ର ସୁବ ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ର ସୁବ ଯଜ୍ଞପତିଂ ଭଗାୟ ।
ଦିବ୍ୟୋ ଗନ୍ଧର୍ବଃ କେତପୂଃ କେତଂ ନଃ ପୁନାତୁ ବାଚସ୍ପତିର୍ବାଚଂ ନଃ ସ୍ୱଦତୁ ॥୪॥**

(ଏହି ମନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ)

ଆଘାରାବାଜ୍ୟାଭାଗାହୁତି ମନ୍ତ୍ରାଃ

(ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ପ୍ରଥମ ମନ୍ତ୍ର ପାଠକରି ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡର ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରି କୁଣ୍ଡର ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ଘୃତାହୁତି ପ୍ରଦାନ କରିବେ)

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନୟେ ସ୍ୱାହା । ଇଦମଗ୍ନୟେ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୧॥ (ଅଗ୍ନିର ଉତ୍ତରଭାଗରେ)

(ଯଜୁଃ.୨୨-୨୭)

ଓ୩ମ୍ ସୋମାୟ ସ୍ୱାହା । ଇଦଂ ସୋମାୟ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୨॥ (ଅଗ୍ନିର ଦକ୍ଷିଣ ଭାଗରେ (୨୨-୨୭)

ଆଜ୍ୟଭାଗାହୁତି ମନ୍ତ୍ରଃ

(ନିମ୍ନ ମନ୍ତ୍ରଦ୍ୱୟ ପାଠ କରି ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଦୁଇଥର ଘୃତାହୁତି ଦେବେ)

ଓ୩ମ୍ ପ୍ରଜାପତୟେ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦଂ ପ୍ରଜାପତୟେ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୩॥

(ଅଗ୍ନିର ମଧ୍ୟଭାଗରେ) (ଯଜୁଃ. ୧୮-୨୮)

ଓ୩ମ୍ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମିନ୍ଦ୍ରାୟ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୪॥

(ଅଗ୍ନିର ମଧ୍ୟଭାଗରେ) (ଯଜୁଃ. ୨୨-୨୭)

ପ୍ରାତଃକାଳୀନ ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରାହୁତଯଜ୍ଞ

(ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କରେ ହୋତା ଘୃତାହୁତି ଦେବେ ଓ ତତ୍‌ସହ ଯଜ୍ଞକର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାହା ଉଚ୍ଚାରଣପରେ ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡରେ ସାମଗ୍ରୀର ଆହୁତି ଦେବେ)

ଓ୩ମ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୧॥

ଓ୩ମ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ବର୍ଚ୍ଚୋ ଜ୍ୟୋତିର୍ବର୍ଚ୍ଚଃ ସ୍ୱାହା ॥୨॥

ଓ୩ମ୍ ଜ୍ୟୋତିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଜ୍ୟୋତିଃ ସ୍ୱାହା ॥୩॥

ଓ୩ମ୍ ସଜୂର୍ଦେବେନ ସବିତ୍ରା ସଜୂରୁଷସେନ୍ଦ୍ରବତ୍ୟା । ଜୁଷାଣଃ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ବେତୁ ସ୍ୱାହା ॥୪॥ (ଯଜୁଃ. ୩.୯,୧୦)

ସାୟଂକାଳୀନ ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରାହୁତଯଜ୍ଞ

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିରଗ୍ନିଃ ସ୍ୱାହା ॥୧॥

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନିର୍ବର୍ଚୋଜ୍ୟୋତିର୍ବର୍ଚ୍ଚଃ ସ୍ୱାହା ॥୨॥

ଓ୩ମ୍ <u>ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିରଗ୍ନିଃ</u> ସ୍ୱାହା ॥୩॥

ଓ୩ମ୍ ସଜୂର୍ଦେବେନ ସବିତ୍ରା ସଜୂ ରାତ୍ର୍ୟେନ୍ଦ୍ରବତ୍ୟା । ଜୁଷାଣୋଽଗ୍ନିର୍ବେତୁ ସ୍ୱାହା ॥୪॥ (ଯଜୁଃ. ୩.୯,୧୦)

ଉଭୟୋଃ କାଲ୍‌ୟୋରଗ୍ନିହୋତ୍ରାହୁତଯଜ୍ଞ

ଓ୩ମ୍ ଭୂରଗ୍ନୟେ ପ୍ରାଣାୟ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ ପ୍ରାଣାୟ - ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୧॥

ଓ୩ମ୍ ଭୁବର୍ବାୟବେଽପାନାୟ ସ୍ୱାହା । ଇଦଂ ବାୟବେଽପାନାୟ - ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୨॥

ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱରାଦିତ୍ୟାୟ ବ୍ୟାନାୟ ସ୍ୱାହା । ଇଦମାଦିତ୍ୟାୟ ବ୍ୟାନାୟ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୩॥

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱରଗ୍ନିବାୟ୍ୱାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟଃ ପ୍ରାଣାପାନବ୍ୟାନେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥
ଇଦମଗ୍ନିବାୟ୍ୱାଦିତେଭ୍ୟଃ ପ୍ରାଣାପାନବ୍ୟାନେଭ୍ୟଃ - ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୪॥

(ତୈତ୍ତି.ଆ. ୧୦.୨)

ଓ୩ମ୍ ଆପୋ ଜ୍ୟୋତୀ ରସୋଽମୃତଂ ବ୍ରହ୍ମ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱରୋଂ ସ୍ୱାହା ॥୫॥

(ତୈତ୍ତି.ଆ. ୧୦.୧୫)

ଓ୩ମ୍ ଯାଂ ମେଧାଂ ଦେବଗଣାଃ ପିତରଶ୍ଚୋପାସତେ ।
ତୟା ମାମଦ୍ୟ ମେଧୟାଽଗ୍ନେ ମେଧାବିନଂ କୁରୁ ସ୍ୱାହା ॥୬॥ (ଯଜୁଃ. ୩୨.୧୪)

ଓ୩ମ୍ ବିଶ୍ୱାନି ଦେବ ସବିତର୍ଦୁରିତାନି ପରାସୁବ । ଯଦ୍ ଭଦ୍ରଂ ତନ୍ନ ଆ ସୁବ ସ୍ୱାହା ॥୭॥ (ଯଜୁଃ. ୩୦.୩)

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନେ ନୟ ସୁପଥା ରାୟେଽଅସ୍ମାନ୍ ବିଶ୍ୱାନି ଦେବ ବୟୁନାନି ବିଦ୍ୱାନ୍ ।
ଯୁୟୋଧ୍ୟସ୍ମଜ୍ଜୁହୁରାଣମେନୋ ଭୂୟିଷ୍ଠାନ୍ତେ ନମଃ ଉକ୍ତିଂ ବିଧେମ ସ୍ୱାହା ॥୮॥

(ଯଜୁଃ. ୪୦.୧୬)

ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତଯଜ୍ଞ

ନିମ୍ନ ମନ୍ତ୍ର ତିନିଥର ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ କରି ତିନୋଟି ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତି ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ଓ୩ମ୍ ସର୍ବଂ ବୈ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ସ୍ୱାହା ॥

> **"ଅଗ୍ନିନାଗ୍ନିଃ ସମିଧ୍ୟତେ"**
>
> ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନିରୁ ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ହୋଇଥାଏ । ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବନରୁ ଜୀବନପଥ ପ୍ରଶସ୍ତ ହୋଇଥାଏ

(ବିଶେଷ ଯଜ୍ଞ ପ୍ରକରଣ)

ବ୍ୟାହୃତ୍ୟାହୁତୟଃ

ନିମ୍ନ ମନ୍ତ୍ର ପାଠକରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନ୍ତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ କରି ଚାରୋଟି ଘୃତାହୁତି ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ଓ୩ମ୍ ଭୂରଗ୍ନୟେ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ - ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୧॥

ଓ୩ମ୍ ଭୁବର୍ବାୟବେ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦଂ ବାୟବେ - ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୨॥

ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱରାଦିତ୍ୟାୟ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମାଦିତ୍ୟାୟ - ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୩॥

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱରଗ୍ନିବାୟ୍ୱାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନିବାୟ୍ୱାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟଃ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୪॥

ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃଦାହୁତିଃ

(ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରରେ ଘୃତ ଅଥବା ଘୃତମିଶ୍ରିତ ଅନ୍ନ ଆହୁତି ଦେବେ)

ଓ୩ମ୍ ଯଦସ୍ୟ କର୍ମଣୋଽତ୍ୟରୀରିଚଂ ଯଦ୍ୱା ନ୍ୟୂନମିହାକରମ୍ । ଅଗ୍ନିଷ୍ଟତ୍ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃଦ୍ବିଦ୍ୟାତ୍ସର୍ବଂ ସ୍ୱିଷ୍ଟଂ ସୁହୁତଂ କରୋତୁ ମେ । ଅଗ୍ନୟେ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃତେ ସୁହୁତହୁତେ ସର୍ବପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତାହୁତୀନାଂ କାମାନାଂ ସମର୍ଦ୍ଧୟିତ୍ରେ ସର୍ବାନ୍ନଃ କାମାନ୍ତ୍ସମର୍ଦ୍ଧୟ ସ୍ୱାହା । ଇଦମଗ୍ନୟେ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃତେ-ଇଦନ୍ନ ମମ ॥

(ଆଶ୍ୱ.ଗୃହ୍ୟ. ୧.୧୦.୨୨)

ପ୍ରାଜାପତ୍ୟାହୁତିଃ

ନିମ୍ନ ମନ୍ତ୍ରର ରେଖାଙ୍କିତ ଅଂଶକୁ ମନରେ ଓ ଅନ୍ୟଭାଗକୁ ବାଣୀରେ

ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ଗୋଟିଏ ଘୃତାହୁତି ପ୍ରଦାନ କରିବେ ॥

ଓ୩ମ୍ ପ୍ରଜାପତୟେ ସ୍ୱାହା । ଇଦଂ ପ୍ରଜାପତୟେ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥

(ପାର.ଗୃହ୍ୟ. ୧.୧୧.୩)

ଆଜ୍ୟାହୁତି (ପବମାନାହୁତି) ମନ୍ତ୍ରାଃ

(ନିମ୍ନଲିଖି ଚାରୋଟି ମନ୍ତ୍ରରେ ଚାରୋଟି ଘୃତାହୁତି ଦେବେ)

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ । ଅଗ୍ନ ଆୟୂଂଷି ପବସ ଆ ସୁବୋର୍ଜମିଷଂ ଚ ନଃ । ଆରେ ବାଧସ୍ୱ ଦୁଚ୍ଛୁନାଂ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ ପବମାନାୟ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୧॥

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ । ଅଗ୍ନିର୍ଋଷିଃ ପବମାନଃ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟଃ ପୁରୋହିତଃ । ତମୀମହେ ମହାଗୟଂ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ ପବମାନାୟ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୨॥

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ । ଅଗ୍ନେ ପବସ୍ୱ ସ୍ୱପା ଅସ୍ମେ ବର୍ଚଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ । ଦଧଦ୍ରୟିଂ ମୟି ପୋଷଂ ସ୍ୱାହା ॥ଇଦମଗ୍ନୟେ ପବମାନାୟ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୩॥

(ଋକ୍. ୯.୬୬.୧୯-୨୧)

ଓ୩ମ୍ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ । ପ୍ରଜାପତେ ନ ତ୍ୱଦେତାନ୍ୟନ୍ୟୋ ବିଶ୍ୱା ଜାତାନି ପରି ତା ବଭୂବ । ଯତ୍କାମାସ୍ତେ ଜୁହୁମସ୍ତନ୍ନୋ ଅସ୍ତୁ ବୟଂ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟୀଣାଂ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦଂ ପ୍ରଜାପତୟେ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୪॥ (ଋକ୍. ୧୦.୧୨୧.୧୦)

ଅଷ୍ଟାଜ୍ୟାହୁତି ମନ୍ତ୍ରାଃ

(ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଠୋଟି ମନ୍ତ୍ରରେ ଆଠୋଟି ଘୃତାହୁତି ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।)

ଓ୩ମ୍ ତ୍ୱଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ବରୁଣସ୍ୟ ବିଦ୍ୱାନ୍ ଦେବସ୍ୟ ହେଡୋଽବୟାସିସୀଷ୍ଠାଃ । ଯଜିଷ୍ଠୋ ବହ୍ନିତମଃ ଶୋଶୁଚାନୋ ବିଶ୍ୱା ଦ୍ୱେଷାଂସି ପ୍ର ମୁମୁଗ୍ଧ୍ୟସ୍ମତ୍ ସ୍ୱାହା ।

ଇଦମଗ୍ନୀବରୁଣାଭ୍ୟାମ୍-ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୧॥

ଓ୩ମ୍ ସ ତ୍ୱଂ ନୋ ଅଗ୍ନେଽବମୋ ଭବୋତୀ ନେଦିଷ୍ଠୋ ଅସ୍ୟା ଉଷସୋ ବ୍ୟୁଷ୍ଟୌ ।
ଅବ ୟକ୍ଷ୍ୱ ନୋ ବରୁଣଂ ରରାଣୋ ବୀହି ମୃଡ଼ୀକଂ ସୁହବୋ ନ ଏଧି ସ୍ୱାହା ॥
ଇଦମଗ୍ନୀବରୁଣାଭ୍ୟାମ୍-ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୨॥ (ଋକ୍.୪.୧.୪,୫)

ଓ୩ମ୍ ଇମଂ ମେ ବରୁଣ ଶ୍ରୁଧୀ ହବମଦ୍ୟା ଚ ମୃଡ଼ୟ । ତ୍ୱାମବସ୍ୟୁରା ଚକେ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦଂ ବରୁଣାୟ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୩॥ (ଋକ୍. ୧.୨୫.୧୯)

ଓ୩ମ୍ ତତ୍ତ୍ୱା ୟାମି ବ୍ରହ୍ମଣା ବନ୍ଦମାନସ୍ତଦା ଶାସ୍ତେ ୟଜମାନୋ ହବିର୍ଭିଃ ।
ଅହେଡ଼ମାନୋ ବରୁଣେହ ବୋଧ୍ୟୁରୁଶଂସ ମା ନ ଆୟୁଃ ପ୍ର ମୋଷୀଃ ସ୍ୱାହା ।ଇଦଂ ବରୁଣାୟ-ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୪॥ (ଋକ୍. ୧.୨୪.୧୧)

ଓ୩ମ୍ ୟେ ତେ ଶତଂ ବରୁଣ ୟେ ସହସ୍ରଂ ୟଜ୍ଞିୟାଃ ପାଶା ବିତତା ମହାନ୍ତଃ ।
ତେଭିର୍ନୋ ଅଦ୍ୟ ସବିତୋତ ବିଷ୍ଣୁର୍ବିଶ୍ୱେ ମୁଞ୍ଚନ୍ତୁ ମରୁତଃ ସ୍ୱର୍କାଃ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦଂ ବରୁଣାୟ ସବିତ୍ରେ ବିଷ୍ଣବେ ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ମରୁଦ୍ଭ୍ୟଃ ସ୍ୱର୍କେଭ୍ୟଃ- ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୫॥

ଓ୩ମ୍ ଅୟାଶ୍ଚାଗ୍ନେଽସ୍ୟନଭିଶସ୍ତିପାଶ୍ଚ ସତ୍ୟମିତ୍ତ୍ୱମୟାଽସି । ଅୟା ନୋ ୟଜ୍ଞଂ ବହାସ୍ୟୟା ନୋ ଧେହି ଭେଷଜଂ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ ଅୟସେ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୬॥

ଓ୩ମ୍ ଉଦୁତ୍ତମଂ ବରୁଣ ପାଶମସ୍ମଦବାଧମଂ ବି ମଧ୍ୟମଂ ଶ୍ରଥାୟ ।
ଅଥା ବୟମାଦିତ୍ୟ ବ୍ରତେ ତବାନାଗସୋ ଅଦିତୟେ ସ୍ୟାମ ସ୍ୱାହା ॥
ଇଦଂ ବରୁଣାୟାଽଽଦିତ୍ୟାୟାଽଦିତୟେ ଚ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୭॥ (ଋକ୍. ୧.୨୪.୧୫)

ଓ୩ମ୍ ଭବତଂ ନଃ ସମନସୌ ସଚେତସାବରେପସୌ । ମା ୟଜ୍ଞଂ ହିଂସିଷ୍ଟଂ ମା ୟଜ୍ଞପତିଂ ଜାତବେଦସୌ ଶିବୌ ଭବତମଦ୍ୟ ନଃ ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦଂ

ଜାତବେଦୋଭ୍ୟାମ୍ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୮॥ (ୟଜୁଃ. ୫.୩)

ୟଜ୍ଞୋପବୀତଧାରଣ-ମନ୍ତ୍ରାଃ

(ନିମ୍ନ ମନ୍ତ୍ର ଦୁଇଟି ପାଠକରି ନବୀନ ୟଜ୍ଞୋପବୀତ ଧାରଣ କରିବେ ।)

ଓ୩ମ୍ ୟଜ୍ଞୋପବୀତଂ ପରମଂ ପବିତ୍ରଂ ପ୍ରଜାପତେର୍ୟତ୍ସହଜଂ ପୁରସ୍ତାତ୍ ।
ଆୟୁଷ୍ୟମଗ୍ର୍ୟଂ ପ୍ରତିମୁଞ୍ଚ ଶୁଭ୍ରଂ ୟଜ୍ଞୋପବୀତଂ ବଲମସ୍ତୁ ତେଜଃ ॥୧॥
ଓ୩ମ୍ୟଜ୍ଞୋପବୀତମସିଯଜ୍ଞସ୍ୟତ୍ୱା ୟଜ୍ଞୋପବୀତେ- ନୋପନହ୍ୟାମି ॥୨॥

(ପାର. ଗୃହ୍ୟ. ୨.୨.୧୧)

ଭୋଜନକାଲୀନ ମନ୍ତ୍ରଃ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଭୋଜନ ପୂର୍ବରୁ ସକଳ ଭୋଜ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ପ୍ରଦାତା ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ନିମ୍ନ ମନ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଭୋଜନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ।

ଓ୩ମ୍ ଅନ୍ନପତେଽନ୍ନସ୍ୟ ନୋ ଦେହ୍ୟନମୀବସ୍ୟ ଶୁଷ୍ମିଣଃ ।
ପ୍ର ପ୍ରଦାତାରଂ ତାରଷଂ ଊର୍ଜଂ ନୋ ଧେହି ଦ୍ୱିପଦେ ଚତୁଷ୍ପଦେ ॥

(ୟଜୁଃ. ୧୧.୮୩)

ଭୋଜନୋପରାନ୍ତ ପଠନୀୟ ମନ୍ତ୍ର

ଓ୩ମ୍ ମୋଘମନ୍ନଂ ବିନ୍ଦତେ ଅପ୍ରଚେତାଃ ସତ୍ୟଂ ବ୍ରବୀମି ବଧ ଇତ୍ସତସ୍ୟ ।
ନାର୍ଯ୍ୟମଣଂ ପୁଷ୍ୟତିନୋ ସଖାୟଂ କେବଲାଘୋ ଭବତି କେବଲାଦୀ ।
ପ୍ର ପ୍ରଦାତାରଂ ତାରଷଂ ଊର୍ଜଂ ନୋ ଧେହି ଦ୍ୱିପଦେ ଚତୁଷ୍ପଦେ ॥

ବୈଦିକ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ପ୍ରାର୍ଥନା

ଓ୩ମ୍ ଆ ବ୍ରହ୍ମନ୍ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବ୍ରହ୍ମବର୍ଚସୀ ଜାୟତାମାରାଷ୍ଟ୍ରେ ରାଜନ୍ୟଃ ଶୂରଃ

ଇଷବ୍ୟୋଽତିବ୍ୟାଧୀ ମହାରଥୋ ଜାୟତାଂ ଦୋଗ୍ଧ୍ରୀ ଧେନୁର୍ବୋଢାନଡ୍ବାନାଶୁଃ ସପ୍ତିଃ ପୁରନ୍ଧିର୍ୟୋଷା ଜିଷ୍ଣୁ ରଥେଷ୍ଠାଃ ସଭେୟୋ ଯୁବାସ୍ୟ ଯଜମାନସ୍ୟ ବୀରୋ ଜାୟତାଂ ନିକାମେନିକାମେ ନଃ ପର୍ଜନ୍ୟୋ ବର୍ଷତୁ ଫଲବତ୍ୟୋ ନଂ ଓଷଧୟଃ ପଚ୍ୟନ୍ତାଂ ଯୋଗକ୍ଷେମୋ ନଃ କଲ୍ପତାମ୍ ॥ (ଯଜୁଃ.୨୨.୨୨)

ବ୍ରହ୍ମନ୍ ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ରମେଁ ହୋ, ଦ୍ୱିଜ ବ୍ରହ୍ମ ତେଜଧାରୀ ।
କ୍ଷତ୍ରୀୟ ମହାରଥୀ ହୋଁ, ଅରିଦଳ ବିନାଶକାରୀ ॥୧॥
ହୋଁୱେଁ, ଦୁଧାରୁ ଗୌୱେଁ, ପଶୁ ଅଶ୍ୱ ଆଶୁବାହୀ ।
ଆଧାର ରାଷ୍ଟ୍ର କୀ ହୋ, ନାରୀ ସୁଭଗ ସଦାହୀ ॥୨॥
ବଲବାନ୍ ସଭ୍ୟ ଯୋଦ୍ଧା, ଯଜମାନ୍ ପୁତ୍ର ହୋୱେଁ ।
ଇଚ୍ଛାନୁସାର୍ ବର୍ଷେ, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ୟତାପ ଧୋୱେଁ ॥୩॥
ଫଳ ଫୁଲ ସେ ଲଦୀ ହୋଁ, ଔଷଧ ଅମୋଘ ସାରୀ ।
ହୋ ଯୋଗ-କ୍ଷେମକାରୀ, ସ୍ୱାଧୀନତା ହମାରୀ ॥୪॥

ବ୍ରତଧାରଣମନ୍ତ୍ରାଃ

ନିଜ ଜୀବନକୁ ମହାନ୍ କରିବା ପାଇଁ ଯେ କୌଣସି ବ୍ରତଧାରଣ କରିବା ଅବସରରେ ଏ ପାଞ୍ଚୋଟି ମନ୍ତ୍ରରେ ଆହୁତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନେ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତଂ ଚରଷ୍ୟାମି ତତ୍ତେ ପ୍ରବ୍ରବୀମି ତଚ୍ଛକେୟମ୍ । ତେନର୍ଧ୍ୟାସମିଦମହମନୃତାତ୍ସତ୍ୟମୁପୈମି ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମଗ୍ନୟେ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୧॥

ଓ୩ମ୍ ବାୟୋ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତଂ ଚରଷ୍ୟାମି ତତ୍ତେ ପ୍ରବ୍ରବୀମି ତଚ୍ଛକେୟମ୍ । ତେନର୍ଧ୍ୟାସମିଦମହମନୃତାତ୍ସତ୍ୟମୁପୈମି ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦଂ ବାୟବେ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୨॥

ଓ୩ମ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତଂ ଚରଷ୍ୟାମି ତତ୍ତେ ପ୍ରବ୍ରବୀମି ତଚ୍ଛକେୟମ୍ । ତେନର୍ଧ୍ୟାସମିଦମହମନୃତାତ୍ସତ୍ୟମୁପୈମି ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦଂ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୩॥

ଓ୩ମ୍ ଚନ୍ଦ୍ର ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତଂ ଚରଷ୍ୟାମି ତତ୍ତେ ପ୍ରବ୍ରବୀମି ତଚ୍ଛକେୟମ୍ । ତେନର୍ଧ୍ୟାସମିଦମହମନୃତାତ୍ସତ୍ୟମୁପୈମି ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦଂ ଚନ୍ଦ୍ରାୟ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୪॥

ଓ୩ମ୍ ବ୍ରତାନାଂ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତଂ ଚରଷ୍ୟାମି ତତ୍ତେ ପ୍ରବ୍ରବୀମି ତଚ୍ଛକେୟମ୍ । ତେନର୍ଧ୍ୟାସମିଦମହମନୃତାତ୍ସତ୍ୟମୁପୈମି ସ୍ୱାହା ॥ ଇଦମିନ୍ଦ୍ରାୟ -ଇଦନ୍ନ ମମ ॥୫॥ (ମନ୍ତ୍ର.ବ୍ରା-୧.୬.୯-୧୩)

ଅମାବାସ୍ୟା ଯଜ୍ଞ

(ଅମାବାସ୍ୟା ତିଥିରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରରେ କେବଳ ଘୃତାହୁତି ଦେବେ ।

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନୟେ ସ୍ୱାହା ।୧।
ଓ୩ମ୍ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ ସ୍ୱାହା ।୨।
ଓ୩ମ୍ ବିଷ୍ଣବେ ସ୍ୱାହା ।୩।

ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଯଜ୍ଞ

(ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ତିଥିରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରରେ କେବଳ ଘୃତାହୁତି ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନୟେ ସ୍ୱାହା ।୧।
ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନୀଷୋମାଭ୍ୟାମ୍ ସ୍ୱାହା ।୨।
ଓ୩ମ୍ ବିଷ୍ଣବେ ସ୍ୱାହା ।୩।

ଶାନ୍ତିପାଠ

ଓ୩ମ୍ ଦ୍ୟୌଃ ଶାନ୍ତିରନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଶାନ୍ତିଃ ପୃଥିବୀ ଶାନ୍ତିରାପଃ ଶାନ୍ତିରୋଷଧୟଃ ଶାନ୍ତିଃ । ବନସ୍ପତୟଃ ଶାନ୍ତିର୍ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ଶାନ୍ତିର୍ବ୍ରହ୍ମ ଶାନ୍ତିଃ ସର୍ବଂ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିରେବ ଶାନ୍ତିଃ ସା ମା ଶାନ୍ତିରେଧି ॥ (ଯଜୁଃ.୩୬.୧୭)

ଶୟନ କାଳୀନ ମନ୍ତ୍ରାଃ

ଓ୩ମ୍ ଯଜ୍ଜାଗ୍ରତୋ ଦୂରମୁଦୈତି ଦୈବଂ ତଦୁ ସୁପ୍ତସ୍ୟ ତଥୈବୈତି ।
ଦୂରଙ୍ଗମଂ ଜ୍ୟୋତିଷାଂ ଜ୍ୟୋତିରେକଂ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୦॥
ଓ୩ମ୍ ଯେନ କର୍ମାଣ୍ୟପସୋ ମନୀଷିଣୋ ଯଜ୍ଞେ କୃଣ୍ୱନ୍ତି ବିଦଥେଷୁ ଧୀରାଃ ।
ଯଦପୂର୍ବଂ ଯକ୍ଷମନ୍ତଃ ପ୍ରଜାନାଂ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୧॥
ଓ୩ମ୍ ଯତ୍ପ୍ରଜ୍ଞାନମୁତ ଚେତୋ ଧୃତିଶ୍ଚ ଯଜ୍ଜ୍ୟୋତିରନ୍ତରମୃତଂ ପ୍ରଜାସୁ । ଯସ୍ମାନ୍ନ ଋତେ କିଞ୍ଚନ କର୍ମ କ୍ରିୟତେ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୨॥
ଓ୩ମ୍ ଯେନେଦଂ ଭୂତଂ ଭୁବନଂ ଭବିଷ୍ୟତ୍ପରିଗୃହୀତମମୃତେନ ସର୍ବମ୍ । ଯେନ ଯଜ୍ଞସ୍ତାୟତେ ସପ୍ତହୋତା ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୩॥
ଓ୩ମ୍ ଯସ୍ମିନ୍ନୃଚଃ ସାମ ଯଜୂଂଷି ଯସ୍ମିନ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା ରଥନାଭାବିବାରାଃ । ଯସ୍ମିଁଶ୍ଚିତ୍ତଂ ସର୍ବମୋତଂ ପ୍ରଜାନାଂ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୪॥
ଓ୩ମ୍ସୁଷାରଥିରଶ୍ୱାନିବ ଯନ୍ମନୁଷ୍ୟାନ୍ନେନୀୟତେଽଭୀଶୁଭିର୍ବାଜିନଃ ଇବ । ହୃତ୍ପ୍ରତିଷ୍ଠଂ ଯଦଜିରଂ ଜବିଷ୍ଠଂ ତନ୍ମେ ମନଃ ଶିବସଂକଲ୍ପମସ୍ତୁ ॥୨୫॥

❀❀ ❀

ପିତୃଯଜ୍ଞ

ଜୀବନ୍ତ ମାତା-ପିତା, ପିତାମହ-ପିତାମହୀ ଆଦି ପରିବାରର ବୃଦ୍ଧ ପୁରୁଷ ଏବଂ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ତଥା ଗୁରୁମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହିତ ସେବା- ସୁଶ୍ରୁଷା କରି ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ସୁଖ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପିତୃଯଜ୍ଞ କୁହାଯାଏ ।

ବଳିବୈଶ୍ୱ ଦେବଯଜ୍ଞ

"ଓ୩ମ୍ ବିଶ୍ୱେଷାଂ ଦେବାନାଂ ଦିବ୍ୟାନାଂ ପଦାର୍ଥାନାଂ ୱା
ଯଃ ସମ୍ବନ୍ଧୀ ଅଥବା ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟଃ ପ୍ରାଣୀଭ୍ୟ ଇଦମ୍ "

ସେହି ଯଜ୍ଞ ଯେଉଁଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବଳିଭାଗ (ଆହାରଭାଗ) ରଖାଯାଇଥାଏ ମିଠା ଚାଉଳ, କ୍ଷିରୀ, ହାଲୁଆ ଆଦି ଭୋଜ୍ୟ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରରେ ଆହୁତି ଦେବେ ।

ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନୟେ ସ୍ୱାହା ।୧।
ଓ୩ମ୍ ସୋମାୟ ସ୍ୱାହା ।୨।
ଓ୩ମ୍ ଅଗ୍ନୀଷୋମାଭ୍ୟାମ୍ ସ୍ୱାହା ।୩।
ଓ୩ମ୍ ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ।୪।
ଓ୩ମ୍ ଧନ୍ୱନ୍ତରୟେ ସ୍ୱାହା ।୫।
ଓ୩ମ୍ କୁହ୍ୱୈ ସ୍ୱାହା ।୬।
ଓ୩ମ୍ ଅନୁମତ୍ୟୈ ସ୍ୱାହା ।୭।
ଓ୩ମ୍ ପ୍ରଜାପତୟେ ସ୍ୱାହା ।୮।
ଓ୩ମ୍ ଦ୍ୟାବା ପୃଥିବୀଭ୍ୟାଂ ସ୍ୱାହା ।୯।

ଓ୩ମ୍ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃତେ ସ୍ୱାହା ॥୧୦॥

ଓ୩ମ୍ ସାନୁଗାୟେନ୍ଦ୍ରାୟ ନମଃ ॥୧॥ (ଏହା ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବ)

ଓ୩ମ୍ ସାନୁଗାୟ ଯମାୟ ନମଃ ॥୨॥ (ଏଥିରେ ଦକ୍ଷିଣରେ)

ଓ୩ମ୍ ସାନୁଗାୟ ବରୁଣାୟ ନମଃ ॥୩॥ (ଏଥିରେ ପଶ୍ଚିମ)

ଓ୩ମ୍ ସାନୁଗାୟ ସୋମାୟ ନମଃ ॥୪॥ (ଏଥିରେ ଉତ୍ତରରେ)

ଓ୩ମ୍ ମରୁଦ୍‌ଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥୫॥ (ଏଥିରେ ଦ୍ୱାର)

ଓ୩ମ୍ ଅଦ୍‌ଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥୬॥ (ଏଥିରେ ଜଳ)

ଓ୩ମ୍ ବନିସ୍ପତିଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥୭॥ (ଏଥିରେ ମୁଷଳ ଓ ଉଖଳ)

ଓ୩ମ୍ ଶ୍ରିୟୈ ନମଃ ॥୮॥ (ଏଥିରେ ଐଶାନ)

ଓ୩ମ୍ ଭଦ୍ରକାଲ୍ୟୈ ନମଃ ॥୯॥ (ଏଥିରେ ନୈରତ)

ଓ୩ମ୍ ବ୍ରହ୍ମପତୟେ ନମଃ ॥୧୦॥

ଓ୩ମ୍ ବସ୍ତୁପତୟେ ନମଃ ॥୧୧॥ (ଏହି ଦୁଇଟିରେ ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଦୁଇଟି)

ଓ୩ମ୍ ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ନମଃ ।୧୨॥

ଓ୩ମ୍ ଦିବାଗ୍ଚରିଭ୍ୟୋ ଭୁତେଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥୧୩॥

ଓ୩ମ୍ ନକ୍ତଂ ଗ୍ଚରିଭ୍ୟୋଭୁତେଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥୧୪॥ (ଏଥିରେ ଉପର ଭାଗରେ ତିନୋଟି)

ଓ୩ମ୍ ସର୍ବାତ୍ମଭୁତୟେ ନମଃ ॥୧୫॥ (ଏଥିରେ ପୃଷ୍ଠରେ)

ଓ୩ମ୍ ପିତୃଭ୍ୟୋଃ ସ୍ୱଧାୟିଭ୍ୟୋଃ ସ୍ୱଧା ନମଃ ॥୧୬॥ (ଏଥିରେ ଦକ୍ଷିଣ)

ଏହାପରେ :- **ଶୁନାଂ ଚ ପତିତାନାଂ ଚ, ଶ୍ୱପଗ୍ଚାଂ ପାପରୋଗିଣାମ୍ ।**
ବାୟସାନାଂ କୃମୀଣାଂ ଚ, ଶନର୍ଜୈ ନିର୍ବପେତ୍ ଭୁବି ॥୧॥ (ମନୁ ୩/୯୨)

ଓ୩ମ୍ ଶ୍ୱଭ୍ୟୋ ନମଃ । ଓ୩ମ୍ ପତିତେଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥

ଓ୩ମ୍ ଶ୍ୱପଗ୍‌ଭ୍ୟୋଃ ନମଃ । ଓ୩ମ୍ ପାପରୋଗିଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥

ଓ୩ମ୍ ବାୟସେଭ୍ୟୋ ନମଃ । ଓ୩ମ୍ କୃମିଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥

କୁକୁର, ପତିତ, ଚଣ୍ଡାଳ, ପାପରୋଗୀ (କୁଷ୍ଠରୋଗୀ) କାକ ଏବଂ କୃମୀ ଏମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଭାଗମାନ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛି । ଏମାନେ ମଧ୍ୟ ଦିନେ ମନୁଷ୍ୟ (ଦେବତା) ଥିଲେ । ନିଜର କୁକର୍ମ ଫଳରୁ ଏଭଳି ଦଣ୍ଡଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି । ସେବା ଓ ଜୀବନ ଧାରଣପାଇଁ ସେମାନେ ଆମକୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ପ୍ରାଚୀନକାଳରେ ଭାରତରେ ଘରେଘରେ ବଳିବୈଶ୍ୱ ଦେବଯଜ୍ଞର ପ୍ରଚଳନ ଥିଲା । ଆଜିକାଲି ମଧ୍ୟ ଅନେକ ପରିବାରରେ ମାଁ ମାନେ ରୋଷେଇ ଘରେ ରାନ୍ଧିଥିବା ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥରୁ ସାମାନ୍ୟ ଅଂଶ ଅଗ୍ନିରେ ପ୍ରଥମେ ପକାଇ ଅଗ୍ନି ଦେବତାଙ୍କୁ ନମନ କରିଥାନ୍ତି । ଏହା ହେଉଛି ଭୁତଯଜ୍ଞର ଅପଭ୍ରଂଶ ରୂପ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଜୀବଜଗତର କଲ୍ୟାଣ ସାଧିତ ହୋଇଥାଏ ।

ବଳିବୈଶ୍ୱ ଦେବଯଜ୍ଞ ସମାପ୍ତ

ଅଥିତି ଯଜ୍ଞ

"ନ ବିଦ୍ୟତେ ନିୟତା ତିଥିର୍ୟ୍ୟସ୍ୟ ସୋ ଅତିଥିଃ" "ଅବିଦ୍ୟମାନା ତିଥିର୍ୟ୍ୟସ୍ୟ" ଅର୍ଥାତ୍ ଯାହାଙ୍କ ନିଶ୍ଚିତ ତିଥି ନ ଥାଏ, ଯିବା ଆସିବାର ନିଶ୍ଚିତ ତାରିଖ (ତିଥି) ନ ଥାଏ ସେମାନେ ଅତିଥି ଅଟନ୍ତି । ଅଥଚ ଧାର୍ମିକ, ପରୋପକାରୀ, ସତ୍ୟୋପଦେଶକ, ପକ୍ଷପାତ ରହିତ ସର୍ବ ହିତକାରକ ବିଦ୍ୱାନ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ନ ଆଦି ଦ୍ୱାରା ସେବା କରିବା ତଥା ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ବକ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଆଦି ମାଧ୍ୟମରେ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରାପ୍ତ

କରିବା ଅତିଥି ଯଜ୍ଞ ଅଟେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦୈନିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ ।

ଯଃ ଶ୍ରେଷ୍ଠତାମଶ୍ନୁତେ ସ ୱା ଅତିଥିଃର୍ଭବତି । ଓ୩ମ୍ ତସ୍ମାନ୍ନ ଦ୍ୱିଷତୋଽନ୍ନମଶ୍ନୀୟାତ୍ । ନ ମୀମାଂସିତସ୍ୟ ନ ମୀମାଂ ସମାନସ୍ୟ । ତସ୍ମାତ୍ ପୂର୍ବୋ ନାଶ୍ନୀୟାତ୍ ॥

ଅଭିବାଦନ ଶୀଳସ୍ୟ ନିତ୍ୟଂ ବୃଦ୍ଧୋପସେବିନଃ ।
ଚତ୍ୱାରି ତସ୍ୟ ବର୍ଧନ୍ତେ ଆୟୁର୍ବିଦ୍ୟାଯଶୋବଲମ୍ ॥

(ଅତିଥି ଯଜ୍ଞ ସମାପ୍ତ)

ଯଜ୍ଞ ପ୍ରର୍ଥନା

ପୂଜନୀୟ ପଭୋ ! ହମାରେ ଭାବ ଉଜ୍ଜଳ କିଜୀଏ ।
ଛୋଡ଼ ଦେୱେଁ ଛଳ କପଟ କୋ ମାନସିକ ବଳ ଦିଜୀଏ ॥୧॥
ବେଦ କୀ ବୋଲେ ଋଗ୍ୱେଁ, ସତ୍ୟ କୋ ଧାରଣ କରେ ।
ହର୍ଷ ମେଁ ହୋଁ ମଗ୍ନ ସାରେ ଶୋକ ସାଗର ସେ ତରେ ॥୨॥
ଅଶ୍ୱ ମେଧାଦିକ୍ ଋଗ୍ୱଁ ଯଜ୍ଞ ପର ଉପକାର କୋ ।
ଧର୍ମ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଚଲାକର୍ ଲାଭ ଦେ ସଂସାର କୋ ॥୩॥
ନିତ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭକ୍ତି ସେ ଯଜ୍ଞାଦି ହମ କରତେ ରହେଁ ।
ରୋଗ ପୀଡିତ ବିଶ୍ୱ କେ ସନ୍ତାପ ସବ୍ ହରତେ ରହେଁ ॥୪॥
ଭାବନା ମିଟ୍ ଜାୟେ ମନ୍‌ସେ, ପାପ ଅତ୍ୟାଗ୍ରୃ କୀ ।
କାମନାୟେଁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋୱେଁ ଯଜ୍ଞସେ ନରନାର କୀ ॥୫॥
ଲାଭକାରୀ ହୋ ହବନ ହର ପ୍ରାଣଧାରୀ କେ ଲିୟେ ।

ବାୟୁ, ଜଳ ସର୍ବତ୍ର ହୋଁ ଶୁଭ ଗନ୍ଧ କୋ ଧାରଣ କିୟେ ॥୬॥
ସ୍ୱାର୍ଥ ଭାବ ମିଟେ ହମାରା ପ୍ରେମ ପଥ ବିସ୍ତାର ହୋ ।
ଇଦନ୍ନ ମମ କା ସାର୍ଥକ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମେଁ ବ୍ୟବହାର ହୋ ॥୭॥
ହାତ ଜୋଡ଼ ଝୁକାୟେଁ ମସ୍ତକ ବନ୍ଦନା ହମ କର ରହେଁ ।
"ନାଥ" କରୁଣା ରୂପ କରୁଣା ଆପକୀ ସବ୍ ପର ରହେଁ ॥୮॥

ଆରତି

ଓ୩ମ୍ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ, ସ୍ୱାମୀ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ ।
ଭକ୍ତଜନୌଁ କେ ସଂକଟ, ଆର୍ଯ୍ୟଜନୌଁ କେ ସଂକଟ, କ୍ଷଣମେଁ ଦୂର କରେଁ ॥
ଓ୩ମ୍ ଜୟ.........॥୧॥
ଜୋ ଧ୍ୟାୱେଁ ଫଳ ପାୱେଁ, ଦୁଃଖ ବିନାଶେ ମନ କା ।
ସୁଖ ସମ୍ପତ୍ତି ଘର୍ ଆୱେଁ, କଷ୍ଟ ମିଟେ ତନ କା ॥ ଓ୩ମ୍ ଜୟ....॥୨॥
ମାତା ପିତା ତୁମ୍ ମେରେ, ଶରଣ ଗହୁଁ କିସକୀ ।
ତୁମ୍ ବିନ୍ ଔର୍ ନ ଦୂଜା, ଆଶ କରୁଁ ଜିସକୀ ॥ ଓ୩ମ୍ ଜୟ.........॥୩॥
ତୁମ୍ ପୂରଣ ପରମାତ୍ମା ତୁମ୍ ଅନ୍ତର୍ୟ୍ୟାମୀ ।
ପାର ବ୍ରହ୍ମ ପରମେଶ୍ୱର ତୁମ୍ ସବକେ ସ୍ୱାମୀ ॥ ଓ୩ମ୍ ଜୟ.........॥୪॥
ତୁମ୍ କରୁଣା କେ ସାଗର, ତୁମ୍ ପାଳନ କର୍ତ୍ତା ।
ମେଁ ସେବକ ତୁମ୍ ସ୍ୱାମୀ, କୃପା କରୋ ଭର୍ତ୍ତା ॥ ଓ୩ମ୍ ଜୟ.........॥୫॥
ତୁମ୍ ହୋ ଏକ ଅଗୋଚର ସବ୍‌କେ ପ୍ରାଣପତି ।
କିସ ବିଧି ମିଲୁଁ ଦୟାମୟ, ଦୀଜେ ମୋହେ ସୁମତି ॥ ଓ୩ମ୍ ଜୟ.........॥୬॥

ଦୀନ ବନ୍ଧୁ ଦୁଃଖ ହର୍ତ୍ତା, ତୁମ୍ ରକ୍ଷକ ମେରେ ।
କରୁଣା ହସ୍ତ ବଢ଼ାଓ, ଶରଣ ପଢ଼ା ତେରେ ॥ ଓଁମ୍ ଜୟ..........॥୭॥
ବିଷୟ ବିକାର ମିଟାଓ , ପାପହରୋ ଦେୱା ।
ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭକ୍ତି ବଢ଼ାଓ, ସନ୍ତାନ କୀ ସେବା ॥ ଓଁମ୍ ଜୟ..........॥୮॥
ତନ ମନ ଧନ ସବ୍ କୁଛ୍ ହୈ ତେରା ।
ତେରା ତୁଝ୍ କୋ ଅର୍ପଣ କ୍ୟା ଲାଗେ ମେରା ॥ ଓଁମ୍ ଜୟ..........॥୯॥

ସୁଖୀବସେ ସଂସାର ସବ୍

ସୁଖୀ ବସେ ସଂସାର ସବ୍ ଦୁଃଖିୟାଁ ରହେ ନା କୋୟ୍ ।
ୟହ ଅଭିଳାଷା ହମ ସବ୍ କୀ ଭଗବନ୍ ପୂରୀ ହୋୟ୍ ॥୧॥
ବିଦ୍ୟା, ବୁଦ୍ଧି, ତେଜ, ବଳ ସବ୍ କେ ଭିତର ହୋୟ୍ ।
ଦୁଧ, ପୁତ, ଧନ, ଧାନ୍ୟ, ସେ ବଞ୍ଚିତ୍ ରହେ ନା କୋୟ୍ ॥୨॥
ଆପ କୀ ଭକ୍ତି ପ୍ରେମ ସେ ସବ୍ ହୋୱେଁ ଭର୍‌ପୁର୍ ।
ରାଗ, ଦ୍ୱେଷ ସେ ଚିତ୍ତ ମେରା କୋଷ ଭାଗେ ଦୂର ॥୩॥
ମିଲେ ଭରୋସା ନାମ କା ହମେଁ ସଦା ଜଗଦୀଶ୍ ।
ଆଶା ତେରେ ନାମ କୀ ବନୀ ରହେ ମମ ଈଶ୍ ॥୪॥
ପାପ ସେ ହମେଁ ବଚ୍‌ାଇୟେ କର୍ କେ ଦୟା ଦୟାଲ୍ ।
ଅପନା ଭକ୍ତ ବନାଇୟେ ସବ୍ କୋ କରୋ ନିହାଲ୍ ॥୫॥
ଦିଲ୍ ମେଁ ଦୟା ଉଦାରତା ମନମେଁ ପ୍ରେମ ଅପାର୍ ।
ସାତ୍ତ୍ୱିକ୍, ଧୀରଜ, ବୀରତା, ସବ୍ କୋ ଦୋ କରତାର ॥୬॥

ନାରାୟଣ ତୁମ୍ ଆପ୍ ହୋ ପାପ କେ ମୋଚନ ହାର୍ ।
ଦୂର କରୋ ଦୁର୍ଗୁଣ ହମାରୀ କର୍ ଦୋ ଭବ ସେ ପାର୍ ॥୭॥
ହାଥ ଜୋଡ଼ ବିନତୀ କରେ ସୁନିଏ କୃପା ନିଧାନ୍ ।
ସାଧୁ ସଙ୍ଗ୍ ସୁଖ ଦିଜୀୟେ ଦୟାନମ୍ରତା ଦାନ୍ ॥୮॥

କର ପ୍ରଭୁ ଗୁଣଗାନ

କର ପ୍ରଭୁ ଗୁଣଗାନରେ ସୁମନ... କର ପ୍ରଭୁ..........,
ନ କରି ତୁ ଅଭିମାନରେ ସୁମନ... ନ କରି.......॥(ଘୋଷା) ॥
ପ୍ରଭୁ ଭଜନରେ ନୁହଁରେ ବିମୁଖ,
ବିମୁଖ ହେଲେ କି ପାଇବୁ ତୁ ସୁଖ ।
ଭଜୁଥାଅ ରାତି ଦିନରେ ସୁମନ... ଭଜୁଥାଅ.....॥୧॥
ଆପଦେ-ବିପଦେ ନୋହିବୁ କାତର,
ଧନ-ଦଉଲତେ ନ ହେବୁ ବିଭୋର ।
ରହିବନି ଚିରଦିନରେ ସୁମନ......ରହିବନି.. ॥୨॥
ମାତା-ପିତା-ଭାଇ-ବନ୍ଧୁ ଜନ ତୋର,
ଦିନେ ସେ ସକଳେ ହୋଇଯିବେ ପର ।
ସାହା ଏକା ଭଗବାନରେ ସୁମନ...ସାହା ଏକା.....॥୩
କେହି ରହିନାହିଁ ନ ରହିବେ ଭବେ,
ଅରଜିଛୁ ଯାହା ତୋ ସାଥେ ନ ଯିବେ ।
ପ୍ରଭୁ ପଦେ ରଖ ଧ୍ୟାନରେ ସୁମନ....ପ୍ରଭୁ ପଦେ.....॥୪॥

ତୁଚ୍ଛ ଧନ-ଜନ-ଯଉବନ ପାଇ,
ମିଛରେ କରୁରେ କେତେ ତୁ ବଡ଼ାଇ,
ଦିନେ ହେବ ସବୁ ଶୁନ୍ୟରେ ସୁମନ.....ଦିନେ ହେବ....॥୪॥
ଯା ହେବାର ଥିଲା ତାହା ହିଁ ତୋ ହେଲା,
ବିଭୁ ନାମ ଏବେ ହେଉ ଗଳାମାଳା,
ଭବୁ ହେବୁ ପରିତ୍ରାଣରେ ସୁମନ.....ଭବୁ ହେବୁ.....॥୬॥

ଓ୩ମ୍ ନାମ ବୋଲ

ଓ୩ମ୍ ନାମ ବୋଲରେ ଭାଇ , ଓ୩ମ୍ ନାମ ବୋଲ,
ହରଷରେ ଓ୩ମ୍ ଜପି, ସୁଖେ ଯାଉ କାଳ ॥(ଘୋଷା)॥
ଅସାର-ସଂସାର ମଧ୍ୟେ, ଓ୩ମ୍ ନାମ ସାର,
ଓ୩ମ୍ ପଦେ ଧ୍ୟାନ ରଖ, ଭବୁ ହେବୁ ପାର,
ସୁଗତି ମୁକତି ଦାତା ଓ୩ମ୍ ହିଁ କେବଳ.........॥୧॥
ଭକତିରେ ଓ୩ମ୍ ଜପ କଲେ ଦିନ ରାତି,
ବାଧା ଦେଇ ନ ପାରିବ ଶମନ ଶକତି,
ହରଷରେ ଓ୩ମ୍ ଜପ କର ତିନିକାଳ...........॥୨॥
ଓ୩ମ୍ ଉଚ୍ଚାରଣେ କର ନାହିଁ ବାବୁ ହେଳା,
ଜାଣିରଖ ହେଳାକଲେ ବୁଡ଼ିଯିବ ଭେଳା,
ଜୀବ ଥିବା ଯାଏ ସଦା ଓ୩ମ୍ ନାମେ ଖେଳ.....॥୩॥
ଓ୩ମ୍ ସୁଖ ଶାନ୍ତି ଦାତା, ଓ୩ମ୍ ସର୍ବାନନ୍ଦ,

ଶରଣ ପଶିଲେ ତାରେ ଲଭିବୁ ଆନନ୍ଦ,
ଇହ-ପରକାଳ ତୋର ହୋଇବ ସଫଳ..........॥୪॥

ହେ ବିଭୋ ! ଆନନ୍ଦ ସିନ୍ଧୋ

ହେ ବିଭୋ ଆନନ୍ଦ ସିନ୍ଧୋ ! ମେ ଚ ମେଧା ଦୀୟତାମ୍ ।
ୟଚ୍ଚ ଦୁରିତଂ ଦୀନବନ୍ଧୋ ! ତଚ୍ଚ ଦୂରଂ ନୀୟତାମ୍ ॥୧॥
ଚଞ୍ଚଳାନି ଚେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି, ମାନସଂ ମେ ପୂୟତାମ୍ ।
ଶରଣଂ ୟାଚେ ତାବକୋଽହଂ ସେବକଃ ଅନୁଗୃହ୍ୟତାମ୍ ॥୨॥
ତ୍ୱୟି ଚ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ବିଦ୍ୟତେ ୟତ୍ ତଚ୍ଚ ମୟି ନୀଧୃୟତାମ୍ ।
ୟା ଚ ଦୁର୍ଗୁଣ ଦୀନତା ମୟି ସା ତୁ ଶୀଘ୍ରଂ କ୍ଷିୟତାମ୍ ॥୩॥
ଶୌର୍ଯ୍ୟଂ ଧୈର୍ଯ୍ୟଂ ତେଜସଂ ଚ ଭାରତେ ଚ କ୍ରୀୟତାମ୍ ।
ହେ ଦୟାମୟ ଅୟି ଅନାଦେ ପ୍ରାର୍ଥନା ମମ ଶ୍ରୂୟତାମ୍ ॥୪॥

ଆର୍ଯ୍ୟ ଆମର ନାମ

ଆର୍ଯ୍ୟ ଆମର ନାମ ଅଟେ,ସତ୍ୟ ଆମର କର୍ମ ।
ଓ୩ମ୍ ଆମର ମହାପ୍ରଭୁ ବେଦ ଆମର ଧର୍ମ...ଆର୍ଯ୍ୟ.....॥୧॥
ସତ୍ୟ ଆମର କର୍ମ, ବେଦ ଆମର ଧର୍ମ ,
ଓ୩ମ୍ ଆମର ମହାପ୍ରଭୁ ବେଦ ଆମର ଧର୍ମ,
ଭଜ ଓ୩ମ୍ ଜପ ଓ୩ମ୍ ଭଜ ଓ୩ମ୍ ଜପ ଓ୩ମ୍ ॥୨॥
ଓ୩ମ୍ ଭଜ ଓ୩ମ୍ ଜପ ଓ୩ମ୍ ଭଜ ଓ୩ମ୍ ଜପ,
ଭଜ ଓ୩ମ୍ ଜପ ଓ୩ମ୍ ଭଜ ଓ୩ମ୍ ଜପ ଓ୩ମ୍ ॥୩॥

ସୁଧା-ବଚନ

ଭାଇ-ଭଉଣୀ ମୋ ଶୁଣ, ଦୟାନନ୍ଦଙ୍କ ଏ ସୁଧାବଚନ,
ଆଗ୍ରହେ କର ପାଳନ ॥୧॥
କାଠ ପାଷାଣ ମୂରତି, ଜଡ଼ ଦେବଦେବୀ ଯେତେ ଅଛନ୍ତି,
ଅକାରଣେ ପୂଜନିତି ॥୨॥
ପିତା-ମାତା ଗୁରୁଜନ, ସାକ୍ଷାତେ ଜୀବନ୍ତ ଦେବତା ମଣ,
ସେବ ତାଙ୍କରି ଚରଣ ॥୩॥
ସ୍ୱର୍ଗ ନରକ କି ଅଛି ? ନିଜ କଲା କାମେ ସବୁ ରହିଛି,
ଉପଭୋଗ କର ବାଛି ॥୪॥
ନିତ୍ୟ ପ୍ରାତଃ ସାୟଂ କାଳେ, ସନ୍ଧ୍ୟା ଉପାସନା କର ସକଳେ,
ତରିଯିବ ଅବହେଳେ ॥୫॥
ଘରେ ଘରେ ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ, ପଞ୍ଚ ମହାଯଜ୍ଞ କର ସୁମନେ,
ସୁଖ ଲଭିବ ଜୀବନେ ॥୬॥
ମାଛ ମାଂସ ଅଣ୍ଡା ମଦ୍ୟ, ଏସବୁ ହେଉଛି ଆସୁରୀ ଖାଦ୍ୟ,
ଅବିଳମ୍ବେ ତାକୁ ତେଜ ॥୭॥
ଶୁଦ୍ଧ ଆଚାର ବିଗ୍ରହ ପିଣ୍ଡେ ପ୍ରାଣ ଥିବାଯାଏ ଆଚର,
ଭବାର୍ଣ୍ଣବୁ ହେବ ପାର ॥୮॥
ହିଂସା ଦ୍ୱେଷ ଅହଂକାର, ପରପ୍ରତି ଯେହୁ କରେ ବେଭାର,
ଆପେ ହୁଏ ନାରଖାର ॥୯॥
ବେଦ ଈଶ୍ୱରୀୟ ବାଣୀ, ଆନନ୍ଦ-ଆଗ୍ରହେ ତାହାକୁ ଶୁଣି,

ପାଳନ କରିବ ପୁଣି ॥୧୦॥
ଶ୍ରଦ୍ଧାକୃତ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ନାମ, ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ନୁହେଁ ଗଙ୍ଗା ଗମନ,
ବିପ୍ରେ ପୋଷ ଅକାରଣ ॥୧୧॥
ପର ସୁଖ ଦୁଃଖ ଦେଖି ନିଜ ସୁଖ ଦୁଃଖ ବେଗେ ଦେ ଯୋଖି,
ତେବେ ହେବୁ ସିନା ସୁଖୀ ॥୧୨॥
ଅତିଥି ଜନ ସତ୍କାର, ଆଗ୍ରହରେ କଲେ ହୋଇ ତତ୍ପର,
ପୂଜା କରିବ ସଂସାର ॥୧୩॥
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଧର୍ମୀ ଆମେ ହେବା ମନ ମନ୍ଦିରକୁ ଶୁଦ୍ଧ ରଖିବା,
ସଭିଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଲଭିବା ॥୧୪॥
ଆସ ସର୍ବେ ମିଳିମିଶି, ବୈଦିକ ଧର୍ମର ମହିମା ଘୋଷି,
ସୁଖେ ପୁହାଇବା ନିଶି ॥୧୫॥

ଗାୟତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ର ଭାବାନୁବାଦ

ପ୍ରଣବେ ପରମେଶ୍ୱର , ପ୍ରକାଶେ ନାମ ମଧୁର,
ଗତି ମୁକ୍ତି ଦାତା ପ୍ରଭୁ, ତୃପ୍ତି ଆଧାର ।
ପାପ ତାପ ବିନାଶକ, ସର୍ବବ୍ୟାପି ପ୍ରକାଶକ,
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଭୁ ଓଙ୍କାର ।
ଅକାର-ଉକାର-ମକାର,
ତ୍ରିବର୍ଣ୍ଣେ ତ୍ରି ଭୁବନରେ ତୋଳେ ଝଙ୍କାର ॥୧॥
ଅନିତ୍ୟ ଜଗତେ ନିତ୍ୟ, ଯୁଗେ ଯୁଗେ ବିରାଜିତ,

ପ୍ରାଣ ପ୍ରିୟ ପ୍ରାଣ ଦାତା "ଭୂଃ" ନାମେ ଖ୍ୟାତ,

ଲଭି ତବ ଦିବ୍ୟ ଜ୍ଞାନ, ଲିଭେ ଦୁଃଖ ଶୋକ ମାନ,

ମୋକ୍ଷଦାତା "ଭୁବଃ" ନାମେ ଭବେ ବିଦିତ ।

ସ୍ୱଃ ସ୍ୱରୂପରେ ପ୍ରକାଶ,

ନିତ୍ୟାନନ୍ଦମୟ ପ୍ରଭୋ ! ଜଗତ ଈଶ ॥୨॥

ସେହୁ ସବିତା ଦେବତା, ସାରା ସଂସାର କରତା,

ଦିବ୍ୟ ଗୁଣ ପରମାତ୍ମା ସଦା ବରେଣ୍ୟ,

ପବିତ୍ର ପାପ-ରହିତ, ନିର୍ମଳ-ନିର୍ଗୁଣ ମୁକ୍ତ,

ଭର୍ଗ ସ୍ୱରୂପକୁ ଆମ୍ଭେ କରୁ ଧାରଣ ।

ତବ ତେଜ ଓଜକୁ ପାଇ,

ତେଜସ୍ୱୀ ଓଜସ୍ୱୀ ହେବୁ ଜଗତ ସାଇଁ ॥୩॥

ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡପତି, ଜଣାଉ ଆମ ପ୍ରଣତି,

ଏତିକି ମିନତି ପ୍ରଭୁ କରିବ ଘେନା,

ତୁମରି ଶାଶ୍ୱତ ବାଣୀ, ଦେଖାଉ ସତ୍ୟ-ସରଣୀ,

ଭରିଯାଉ ଜୀବନରେ ତବ ପ୍ରେରଣା ।

ବୁଦ୍ଧି-ମନ-କର୍ମ-ବଚନ,

ତବଗୁଣେ ତବନାମେ ହେଉ ମଗନ ॥୪॥

ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଗାନ

ବିଜୟୀ ବିଶ୍ୱ ତିରଙ୍ଗା ପ୍ୟାରା, ଝଣ୍ଡା ଊଁଚ୍ଚା ରହେ ହମାରା ।

ସଦା ଶକ୍ତି ସରସାନେ ୱାଲା, ପ୍ରେମ ସୁଧା ବରସାନେ ୱାଲା ॥

ବୀରୋଁ କୋ ହରସାନେ ୱାଲା, ମାତୃ ଭୂମି କା ତନମନ ସାରା ।

ଝଣ୍ଡା ଊଁଚ୍ଚା ରହେ ହମାରା ॥୧॥

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା କେ ଭୀଷଣ ରଣମେଁ, ଲଖକର ଜୋଶ ବଢ଼େ କ୍ଷଣ କ୍ଷଣ ମେଁ,

କାପେଁ ଶତ୍ରୁ ଦେଖ୍‌କର ମନମେଁ, ମିଟଜାୟେ ଭୟ ସଂକଟ ସାରା ॥

ଝଣ୍ଡା ଊଁଚ୍ଚା ରହେ ହମାରା ॥୨॥

ଇସ୍ ଝଣ୍ଡେ କୋ ନୀଚେ ନିର୍ଭୟ, ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଶକ୍ତି ଜଗାୱେଁ ନିଶ୍ଚୟ ।

ବୋଲୋ ଭାରତ ମାତା କୀ ଜୟ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ହୋ ଧ୍ୟେୟ ହମାରା ॥

ଝଣ୍ଡା ଊଁଚ୍ଚା ରହେ ହମାରା ॥୩॥

ଆଓ ପ୍ୟାରେ ବୀରୋଁ ଆଓ, ଦେଶ ଧର୍ମ ପର ବଲି ବଲି ଜାଓ ।

ଏକ ସାଥ ସବ୍ ମିଲ୍‌କର୍ ଗାଓ, ପ୍ୟାରା ଭାରତ ଦେଶ ହମାରା ॥

ଝଣ୍ଡା ଊଁଚ୍ଚା ରହେ ହମାରା ॥୪॥

ଇସ୍‌କୀ ଶାନ ନ ଜାନ ପାୟେ, ଚାହେ ଜା ଭଲେ ହୀ ଜାୟେ ।

ବିଶ୍ୱ ବିଜୟୀ କରକେ ଦିଖ୍‌ଲାଏ, ତବ ହୋୱେ ପ୍ରଣପୂର୍ଣ୍ଣ ହମାରା ॥

ଝଣ୍ଡା ଊଁଚ୍ଚା ରହେ ହମାରା ॥୫॥

ନିରାକାର ପ୍ରଭୋ ଦିଅ କରୁଣା

ନିରାକାର ପ୍ରଭୋ ଦିଅ କରୁଣା, ଝରୁ ମମତାର ଝରଣା-୨ଥର

ଜନମେ-ଜନମେ ଜପି ତୁମ ନାମ-୨ଥର

ଗାଉଛି ତୁମ ବନ୍ଦନା, ଝରୁ ମମତାର.........॥୦॥

ଆଜି ଏ ଶୁଭ ବେଳାରେ, ଢାଳେ ପ୍ରଣତି,

ତୁମ ନାମ ଗାଇଯାଉ, ଜୀବନ ବିତି ।

ଈଶ୍ୱର ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବିନତୀ କରୁଛି-୨ଥର
କରୁଛି ତୁମ ସାଧନା, ଝରୁ ମମତାର........॥୧॥
ତୁମେ ପ୍ରଭୋ ମୋର, ମୁଁ ପରା ତୁମର,
ଏ ଭବସାଗରୁ ମୋତେ କରି ଦିଅ ପାର ।
ସତ କହୁଛି ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସେବିବି-୨ଥର
ମାଗୁଛି ତୁମ କରୁଣା, ଝରୁ ମମତାର.......॥୨॥

-: ସଂଗଠନ ସୂକ୍ତ :-

ଓ୩ମ୍ ସଂ ସମିଦ୍ୟୁବସେ ବୃଷନ୍ନଗ୍ନେ ବିଶ୍ୱାନର୍ଯ୍ୟଆ ।
ଇଡ଼ସ୍ପଦେ ସମିଧ୍ୟସେ ସ ନୋ ବସୂନ୍ୟା ଭର ॥
ଓ୩ମ୍ ସଙ୍ଗଛଧ୍ୱଂ ସଂବଦଧ୍ୱଂ ସଂବୋ ମନାଂସି ଜାନତାମ୍ ।
ଦେବାଭାଗଂ ଯଥାପୂର୍ବେ ସଂଜାନାନା ଉପାସତେ ।
ଓ୩ମ୍ ସମାନୋ ମନ୍ତ୍ରଃ ସମିତିଃ ସମାନୀ ।
ସମାନଂ ମନ୍ତ୍ରଃ ସହ ଚିତ୍ତମେଷାମେଷାମ୍ ॥
ସମାନଂ ମନ୍ତ୍ର ମଭିମନ୍ତ୍ରୟେ ବଃ ।
ସମାନେନ ବୋ ହବିଷା ଜୁହୋମି ॥
ଓ୩ମ୍ ସମାନୀ ବ ଆକୂତିଃ ସମାନା ହୃଦୟାନି ବଃ ।
ସମାନମସ୍ତୁ ବୋ ମନୋୟଥା ବଃ ସୁସହାସତି ॥
(ଋଗ୍‌ବେଦ-୧୦-୧୯୧-୧-୪)

❋❋❋

ମାନବିକତାର ନୀତି ଦଶକ

(ଆର୍ଯ୍ୟ ସମାଜର ଦଶ ନିୟମ)

୧ :- ସବୁ ସତ୍ୟବିଦ୍ୟା ଓ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାଦ୍ୱାରା ଯହାସବୁ ଜଣାଯାଏ, ସେ ସବୁର ଆଦିକାରଣ ପରମେଶ୍ୱର ଅଟନ୍ତି ।

୨ :- ଈଶ୍ୱର ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପ, ନିରାକାର, ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ୍, ନ୍ୟାୟକାରୀ, ଦୟାଳୁ, ଅଜନ୍ମା, ଅନନ୍ତ, ନିର୍ବିକାର, ସର୍ବାନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ, ଅଜର, ଅମର, ଅଭୟ, ନିତ୍ୟ, ପବିତ୍ର ଓ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଅଟନ୍ତି । ତାହାଙ୍କୁହିଁ ଉପାସନା କରିବା ଉଚିତ ।

୩ :- ବେଦ ହେଉଛି ସମସ୍ତ ସତ୍ୟ ବିଦ୍ୟାର ଗ୍ରନ୍ଥ । ବେଦକୁ ପଢ଼ିବା, ପଢ଼ାଇବା ଓ ଶୁଣିବା ଶୁଣାଇବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ପରମ ଧର୍ମ ଅଟେ ।

୪ :- ସତ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଓ ଅସତ୍ୟକୁ ତ୍ୟାଗ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଉଦ୍ୟମଶୀଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୫ :- ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଧର୍ମାନୁସାରେ ଅର୍ଥାତ୍ ସତ୍ୟ ଓ ସତ୍ୟକୁ ବିଗ୍ର୍ର କରି କରିବା ଉଚିତ ।

୬ :- ସଂସାରର ଉପକାର କରିବା ଅର୍ଥାତ୍ ଶାରୀରିକ, ଆତ୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଉନ୍ନତି ସାଧନ କରିବା ହେଉଛି ଆର୍ଯ୍ୟସମାଜର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

୭ :- ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରୀତିପୂର୍ବକ ଧର୍ମାନୁସାରେ ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ ।

୮ :- ଅବିଦ୍ୟାର ବିନାଶ ଓ ବିଦ୍ୟାର ସଂବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଯତ୍ନଶୀଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୯ :- ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ଉନ୍ନତିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ ରହି, ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ଉନ୍ନତିରେ ନିଜର ଉନ୍ନତି ବୋଲି ମନେକରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୧୦ :- ସମସ୍ତେ ସାମାଜିକ ସର୍ବହିତକାରୀ ନିୟମ ପାଳନରେ ପରତନ୍ତ୍ର ରହି ପ୍ରତ୍ୟେକ ହିତକାରୀ ନିୟମ ପାଳନରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରହିବେ ।